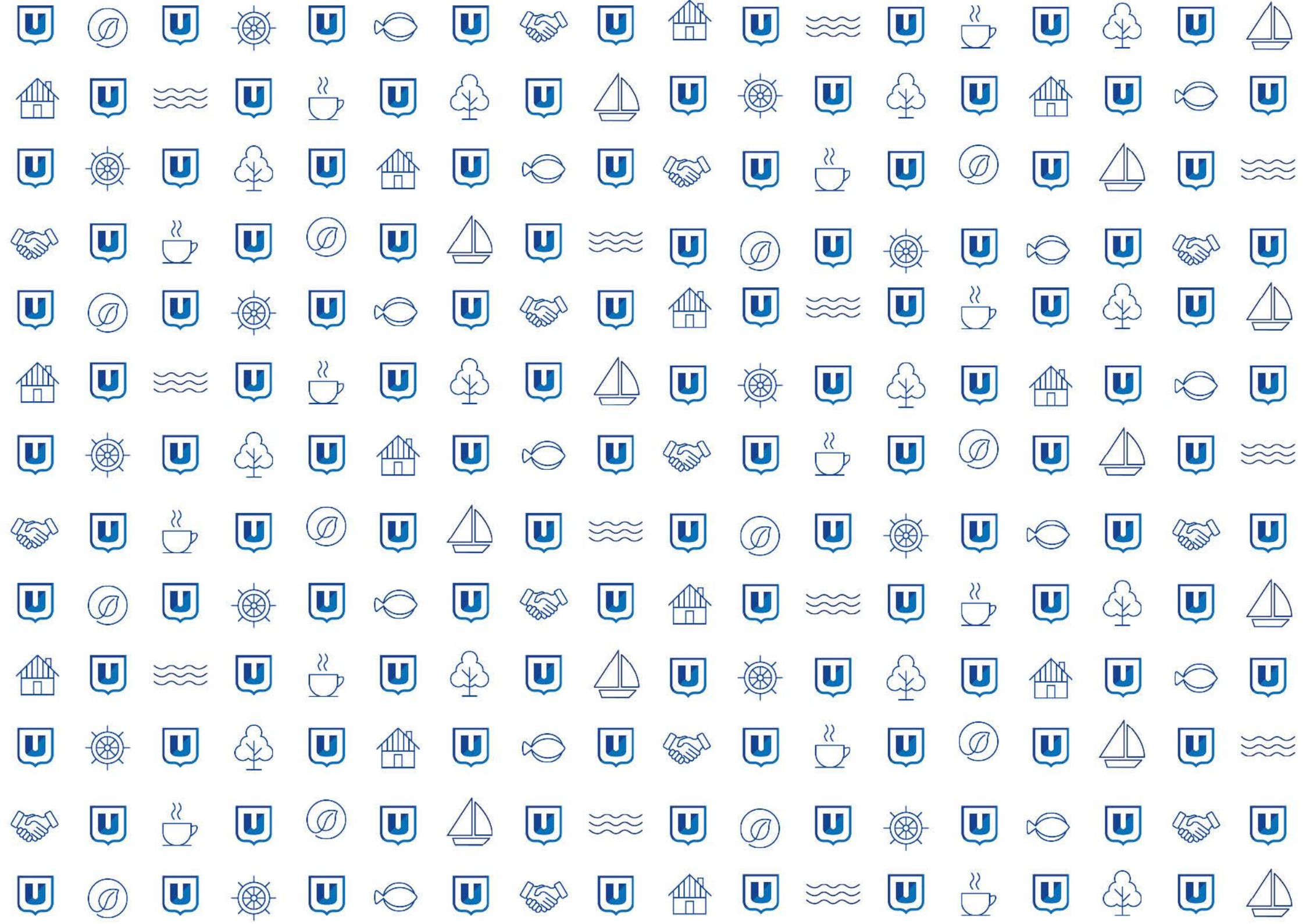

Samenwerken aan een goed ondernemersklimaat

Omgevingsprogramma economie gemeente Urk

Inhoudsopgave

Voorwoord 4

Aanleiding 5

Visie 7
Voortbouwen op een sterk fundament 7
Opgaven voor ons vestigingsklimaat 11
Kansrijke economische perspectieven 13
Rol(len) van de gemeente 14
Rol(len) van ondernemers 15
Urk ten opzichte van de regio 16

Pijlers 18

Netwerken en samenwerken 19
Ambitie 19
Strategische opgaven 19
Rol van de gemeente 20
Rol van stakeholders 20
Datagedreven werken 21

Branding van de Urker economie 22
Ambitie 22
Strategische opgaven 22
Rol van de gemeente 22
Rol van stakeholders 22

Ruimte 23
Ambitie 23
Uitdaging: ruimte steeds schaarser en randvoorwaarden staan onder druk 24
Strategische opgaven 24
Rol van de gemeente 26
Rol van stakeholders 26

Human Capital 27
Ambitie 27
Uitdaging: arbeidskrapte en onbekendheid 28
Strategische opgaven 28
Rol van de gemeente 29
Rol van stakeholders 30

Transitie en innovatie 31
Ambitie 31
Uitdaging: ondernemen in transitie 32
Strategische opgaven 33
Rol van de gemeente 33
Rol van stakeholders 33

gemeente Urk

Voorwoord

Samenwerken aan een sterk en toekomstbestendig Urk

Voor u ligt het "Omgevingsprogramma economie gemeente Urk" voor de periode 2025-2028. Dit programma is tot stand gekomen door een intensieve samenwerking tussen de gemeente, de bedrijvenkring(en) en andere betrokken partijen. Het geeft richting aan onze gezamenlijke ambitie om de economische kracht van Urk te behouden, verder uit te bouwen en toekomstbestendig te maken.

Urk kent een rijke geschiedenis, geworteld in de visserij en de maritieme sector, en deze sterke basis willen we blijven koesteren en versterken. Tegelijkertijd kijken we naar de toekomst en zoeken we naar manieren om nieuwe economische kansen te benutten. De wisselwerking tussen de traditionele sectoren en de opkomende economie, zoals zorg, toerisme en dienstverlening, biedt mogelijkheden om onze lokale economie breder en weerbaarder te maken.

De komende jaren zetten we in op samenwerking en innovatie, waarbij de gemeente een faciliterende en ondersteunende rol speelt. We willen zorgen voor voldoende ruimte voor bedrijven om te groeien en ontwikkelen, terwijl we ook de verbinding tussen ondernemers en onderwijs versterken. Ons midden- en kleinbedrijf vormt de ruggengraat van onze lokale economie. Wij zien het als onze taak om deze solide basis verder te versterken en ruimte te bieden voor nieuwe kansen, zowel voor bestaan- de als voor nieuwe ondernemingen.

In samenwerking met de lokale, provinciale en regionale partners werken we aan een solide netwerk gericht op het bevorderen van de samenwerking tussen de gemeente, ondernemers en andere stakeholders, gericht op duurzame groei en innovatie.

Met de Human capital agenda zetten we in op het behouden, aantrekken en ontwikkelen van talent, in nauwe samenwerking met ondernemers en het onderwijs.

Maar ook door in te spelen op belangrijke ontwikkelingen zoals digitalisering en de energietransitie, versterken we de concurrentiepositie van Urk. Dit allemaal om er voor te zorgen dat onze ondernemers de ruimte krijgen om te ontwikkelen. Als laatste willen wij Urk sterker positioneren door onze unieke (economische) kwaliteiten zichtbaar te maken en te werken aan een krachtige profilering van onze economische clusters, middels het programma Branding van de Urker economie.

Dit programma geeft een duidelijke richting aan onze visie, strategische uitdagingen en de ondersteunende rol die wij als gemeente willen vervullen voor onze ondernemers.

We realiseren ons dat de kracht van onze economie ligt bij onze ondernemers. Zij nemen het voortouw en laten hun bedrijven groeien en innoveren. Als gemeente ondersteunen wij hen door te faciliteren, barrières weg te nemen en te zorgen voor de juiste randvoorwaarden. Samen bouwen we aan een klimaat waarin ondernemers kunnen ondernemen en waarin samenwerking en innovatie centraal staan.

Ik nodig u van harte uit om dit programma te lezen en mee te denken over de uitvoering ervan. Laten we samen werken aan een bloeiende, duurzame en toekomstgerichte economie voor Urk. Alleen door samen de schouders eronder te zetten, kunnen we de kansen die voor ons lig- gen optimaal benutten.

Nathanaël Middelkoop
Wethouder Economie, Bedrijvigheid en Visserij
Gemeente Urk

Aanleiding

Werken aan een optimaal vestigingsklimaat

De Urker economie is sterk en veerkrachtig en werken op Urk is dynamisch en wordt steeds uitdagender. Urk blinkt nationaal én internationaal uit in de visserij en de maritieme sector en heeft een sterk en maatschappelijk betrokken midden- en kleinbedrijf. Afgelopen tien jaar hebben we een positieve ontwikkeling van het bedrijfsleven gezien. Het aantal banen op de bedrijventerreinen steeg met ruim 60% en het aantal bedrijven nam toe met meer dan een kwart toe. De laatste kavels op bedrijventerrein Zwolsehoek zijn uitgegeven en, meest in het oog springend, Port of Urk is zowel binnen- als buitendijks in ontwikkeling.

Tegelijkertijd is het belangrijk om te blijven werken aan een goed vestigingsklimaat en brede welvaart[1]. Door de (lokale) economie duurzaam te laten groeien en daar de juiste randvoorwaarden voor te creëren. Door ondernemers te helpen bij de verduurzaming van hun bedrijf, digitalisering, robotisering, de energietransitie en de circulaire transitie. Door werknemers op Urk uitdaging te blijven bieden, arbeidspotentieel naar Urk toe trekken en mensen te helpen zich te blijven ontwikkelen.

Tevens is het belangrijk om samen met het bedrijfsleven, onderwijs en onze sociale partners te werken aan een gezonde kansrijke omgeving, waar wij gezamenlijk bouwen aan een samenleving, waarin iedereen perspectief heeft. De integrale aanpak speelt ook een belangrijke rol in het realiseren van een gezonde en veerkrachtige gemeenschap op Urk. Daarmee houden en maken we de Urker economie toekomstbestendig.

Programma als kapstok voor koers en uitvoering

Met dit Omgevingsprogramma economie geeft de gemeente Urk handen en voeten aan de ambitie het optimale ondernemersnemersklimaat te behouden en door te ontwikkelen. Het is een richtinggevend document. Dit programma zet de belangrijkste ambities uiteen en geeft aan hoe de gemeente daar de komende jaren uitvoering aan wil gaan geven in samen- werking met de ondernemerskringen, ondernemers, partners in het onder- wijs en de regio. Daarbij kijkt de gemeente één coalitieperiode vooruit: dit Omgevingsprogramma economie gaat over de periode 2025 t/m 2028.

In dit Omgevingsprogramma economie maakt de gemeente onderscheid in vijf pijlers voor het Urker economisch beleid. Deze pijlers vormen de thema's waarop de gemeente (in samenwerking met eerder genoemde partijen) invloed heeft en een positieve bijdrage kan leveren aan het Urker vestigingsklimaat:

- Netwerk en samenwerken – een professionele, resultaatgerichte en warme samenwerking tussen de gemeente en andere partijen, ten behoeve van het faciliteren van (duurzame) groei en innovatie.
- Ruimte – zorgen voor voldoende en kwalitatief goede ruimte voor ondernemers om zich te vestigen en te groeien.
- Human Capital – bedrijven en onderwijs helpen bij het behouden, aan- trekken en verder ontwikkelen van arbeidspotentieel.
- Transitie en innovatie – versterken van de Urker concurrentiepositie door mee te gaan in de belangrijke markttransities, waaronder: digitalisering, robotisering, circulaire economie en de energietransitie.
- Branding van de Urker economie – de unieke (economische) kwaliteiten van Urk op de kaart zetten en werken aan branding voor onze clusters.

Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk schetsen we onze visie op de Urker economie: waar wil de gemeente met de Urker economie naartoe, wat zijn de overkoepelende uitdagingen en kansen hoe verhoudt de gemeente zich daartoe?

In de hoofdstukken daarna wordt deze visie uitgewerkt per pijler van het gemeentelijke economisch beleid, zoals hierboven uiteengezet. Per pijler gaan we in op de strategische opgaven en actielijnen voor de komende jaren.

[1] Daarmee bedoelen we een evenwicht tussen economie, ecologie en de maatschappij bij de ontwikkeling van Urk. Keuzes voor het één mogen niet leiden tot onaanvaardbare effecten voor één van de anderen

Omgevingsprogramma economie sluit aan bij bestaande (beleids)koers

Economie is een breed begrip. Het gaat niet alleen over de visserij, visverwerking, de maritieme sector en de rest van het midden- en kleinbedrijf op de werklocaties, maar ook om horeca, voorzieningen, detailhandel, recreatie en het toerisme op Urk. Al deze sectoren dragen in gezamenlijkheid bij aan een bloeiende economie op Urk én brede welvaart. Zo draagt het samenspel tussen deze sectoren bij aan een goede leefbaarheid, het aantrekken van talent en realiseren van economische groei, en daarmee aan een Urk dat aantrekkelijke is om te wonen en te werken.

De directe focus in het Omgevingsprogramma economie ligt op de bedrijvigheid op de werklocaties. De andere sectoren hebben namelijk al hun plek in separate, actuele visies en beleid, zoals de detailhandelsvisie, de visie toerisme en recreatie- en het horecabeleid. We zijn ze dus niet vergeten – het zijn zelfs onmisbare bedrijven voor Urk! – maar ze krijgen aandacht in andere documenten. Daarnaast sluit het document ook aan op beleid op andere domeinen, zoals de duurzaamheidsvisie en het uitvoeringsprogramma duurzaamheid.

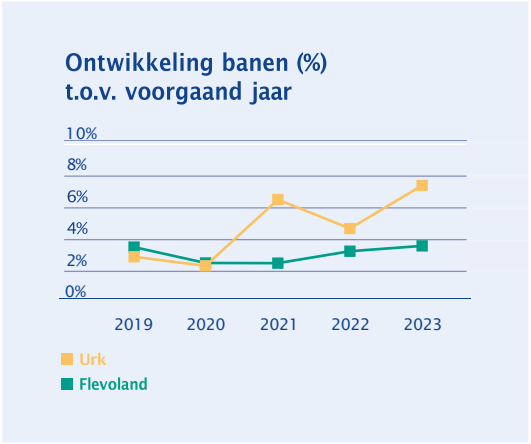

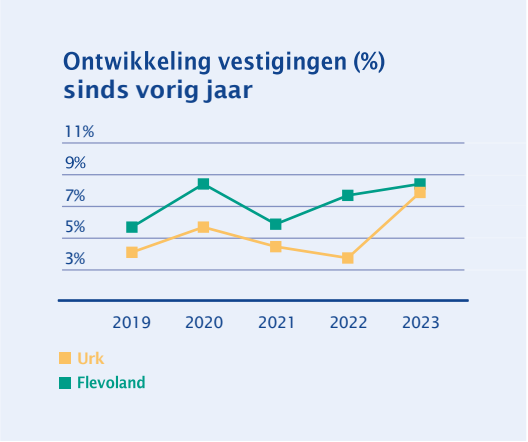
Visie

In dit hoofdstuk zetten we de visie op de economie van Urk uiteen. Het is een beknopt beschreven vergezicht, een stip op de horizon, dat laat zien waar de gemeente naartoe wil en samen met ondernemers en andere stakeholders de schouders onder wil gaan zetten de komende jaren.
Achtereenvolgens beschrijven we in dit hoofdstuk de kracht van Urk, de opgaven waar we voor staan, kansrijke perspectieven, de rol van de gemeente en de wijze waarop Urk zich tot de regio verhoudt.

Wat we in dit hoofdstuk beschrijven, is bovenal allemaal richtinggevend voor het gemeentelijk beleid. De economie blijft zich ontwikkelen, nieuwe kansen en opgaven dienen zich aan en ondernemers ontplooi- en doorlopend nieuwe initiatieven. We zetten met deze visie een zeer
bewuste koers in, op basis van wat we nu zien, maar vinden het belangrijk om adaptief en flexibel te zijn bij veranderende marktomstandigheden.

Figuur 1: Relatieve ontwikkeling banen en vestigingen over 2019 t/m 2023 t.o.v. het provinciaal gemiddelde

Bron: Provincie Flevoland, 2024Voortbouwen op een sterk fundament

Voortbouwen op een sterk fundament

De gemeente wil de komende jaren met ondernemers en andere stakeholders de schouders zetten onder een goed vestigingsklimaat, sterke concurrentiepositie voor onze bedrijven, economische groei, werkgelegenheid voor alle Urkers en internationaal toonaangevende clusters. Daarbij kunnen we bouwen op een gedegen fundament. Niet voor niets is Urk bijvoorbeeld aangewezen als Topwerklocatie in de regio. De belangrijkste aspecten van dit sterke fundament benoemen we in deze paragraaf.

Groeiende bevolking en economie

Urk groeit. De gemeente laat zich al jarenlang zien als één van de sterkst groeiende gemeenten in Nederland. De gemeente kenmerkt zich door zowel een hoge bevolkingsgroei als een sterke economische ontwikkeling. Ook voor de komende jaren wordt nog een sterke groei verwacht. Voor de komende 30 jaar verwacht de gemeente dat de bevolking bovendien nog eens met 35% gaat groeien.

De groei die Urk laat zien is een ontwikkeling die bovendien op eigen kracht plaatsvindt. Met een relatief groot aantal jongeren dat de komende

jaren de arbeidsmarkt betreedt en die we voor Urk willen behouden, met goede en betrokken lokale ondernemers en met hun werknemers die ook veelal van Urk komen en de specifieke kennis waarover zij beschikken.
Dat is uniek en daar moeten we zuinig op zijn. Daarmee beschikt Urk over een goede basis voor verdere groei van het dorp en de Urker economie de komende jaren.

Hoog aangeschreven arbeidsethos en een sterke gemeenschap

Daar komt bij dat Urkers zich onderscheiden door een uitstekende werkmentaliteit. We steken de handen uit de mouwen en hebben een no-nonsense mentaliteit. Als we op Urk iets willen, krijgen we het ook voor elkaar. Daarbij kennen we elkaar, zijn de lijnen kort en werken we goed samen, bijvoorbeeld via de ondernemerskringen. Op die manier krijgen we meer voor elkaar. Daarnaast laten Urkers keer op keer zien bij te willen dragen aan onze sterke gemeenschap. We kijken naar elkaar om en helpen elkaar. Niemand valt buiten de boot. Dat zien we bijvoorbeeld ook in de overgang van jongeren van school naar werk, die goed verloopt. Dat is te danken aan de sociale verbondenheid op Urk.

Toonaangevend en betrokken midden- en kleinbedrijf

Het midden- en kleinbedrijf vormt een solide basis voor de Urker economie. Het is de kurk waar de lokale economie op drijft. Het midden- en kleinbedrijf bestaat uit uiteenlopende bedrijven: van logistiek tot industrie, van bouwbedrijf tot dienstverlener, en van detailhandel tot horeca. Familiebedrijven zorgen voor een groot deel van de werkgelegenheid en brengen een rijke historie van ondernemerschap, innovatie, samenwerking en lokale betrokkenheid met zich mee. Lokale bedrijven hebben zich daarnaast in meerdere gevallen ontwikkeld tot grote, toonaangevende internationale spelers. Op Urk laten we zien dat internationale topspelers ook heel lokaal geworteld kunnen blijven.

Internationaal toonaangevend in de visserij en visindustrie

Urk is het hart van de Nederlandse visindustrie en het thuis van de grootste vissersvloot en visverwerkende industrie van Nederland. Op dit moment heeft één derde van de werkgelegenheid een relatie met de visindustrie. De sector concentreert zich op Urk rondom de kernactiviteiten in de visserij, import en verwerking, maar met name de verwerking en de logistiek zijn de laatste jaren groeiende. Urk is een internationale hub geworden. Vis wordt aangeleverd vanuit plekken over de hele wereld. Daaromheen concentreert zich een samenspel van visverwerkers, handelaren, transporteurs en onderwijs, die in nabijheid van elkaar snel, efficiënt en sterk opereren. Dat wil de sector zelf ook uitdragen met het initiatief 'Urk Seafood', waarin versterking van het human capital en de branding van Urk als seafoodhub centraal staat. Deze specialisatie maakt Urk uniek.

Sterke propositie in de maritieme sector

De maritieme sector is één van de beeldbepalende sectoren voor Urk, ontstaan in het kielzog van de visserij. De sector is goed voor ongeveer 10% van de werkgelegenheid, groeit sterk en ontwikkelt zich tot één van de belangrijkste IJsselmeerclusters. Op Urk zijn verschillende bedrijven uit dit cluster gevestigd, die elkaar aanvullen, samenwerken, kennis uitwisselen en voor hun klanten (gezamenlijk) in een optimale dienstverlening kunnen voorzien. Het maritiem cluster bestaat uit bedrijven gericht op scheepsbouw, -reparatie, -onderhoud en andere dienstverlening voor watergebonden activiteiten, aangevuld met een sterke organisatie (Urk Maritime) en een groeiend onderwijsaanbod op de maritieme campus.

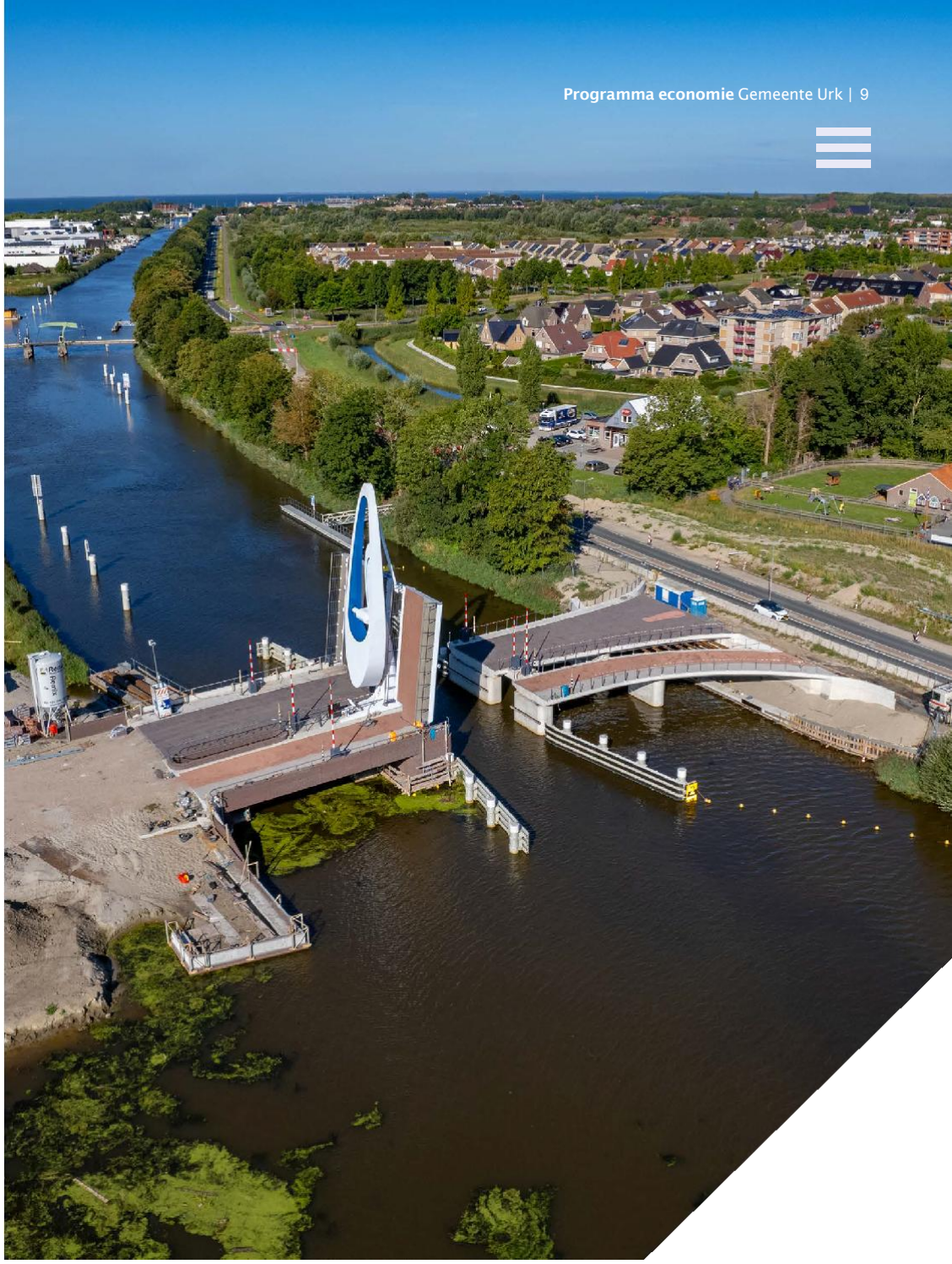
Daarnaast wordt de sector steeds breder, met bedrijven die steeds meer specifieke kennis hebben over ICT-toepassingen, koelhuisspecialismen (industrie en installatietechniek), transport, dienstverlening en bouw.
Dit geheel levert Urk een sterke concurrentiepositie op. Het maritieme cluster van Urker bedrijven is dan ook door het ministerie van EZK bestempeld als onderdeel van de Topsector Water & Maritiem, één van de tien topsectoren die van cruciaal belang zijn voor de Nederlandse economie. Urk beschikt over uitgebreide kennis, kunde en faciliteiten.
Schippers kiezen bijvoorbeeld vaak voor bedrijven op Urk, omdat zij hier in één week aanmeren onderhoud, reparatie en aankopen kunnen doen, in plaats van dat zij op meerdere plekken terecht moeten. Daarvan profiteren niet alleen de bedrijven in het maritieme cluster, maar ook de lokale middenstand. De maritieme sector levert dus een positieve spin-off op naar andere bedrijvigheid.

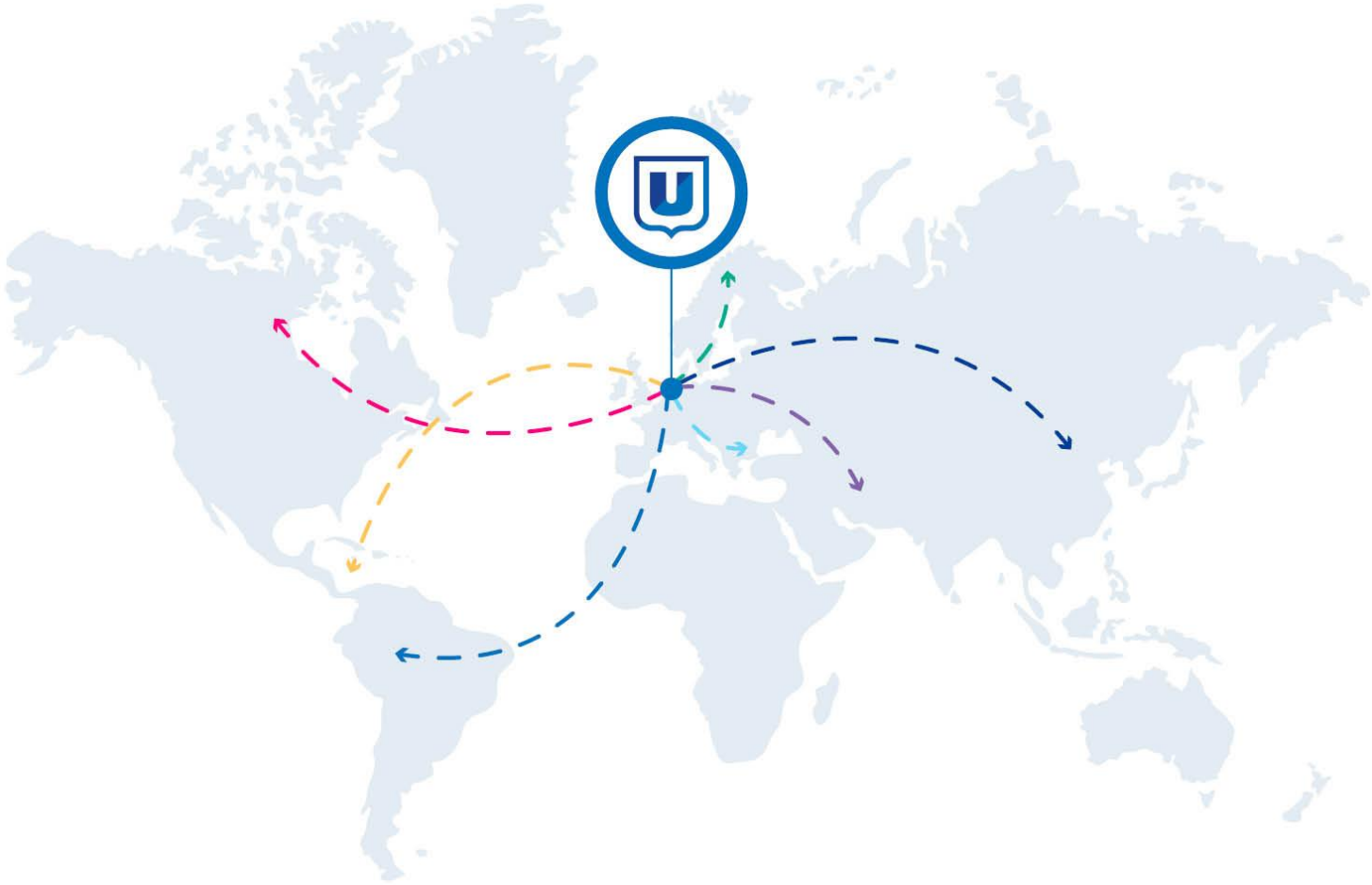
De binnenvaartsector op Urk speelt ook belangrijke rol in de lokale economie, met veel ondernemers die actief zijn met een sleepboot, duwboot of vrachtschip. De ondernemers hebben zich verenigd in de Binnen- vaartgroep Nederland (BGN). De sector blijft groeien. Het belang van de

binnenvaart is een belangrijke schakel in de logistieke keten en biedt een duurzaam alternatief voor wegtransport.

Uitstekende ligging aan de belangrijke vaarroutes

Qua ligging heeft Urk een onderscheidend profiel. De bereikbaarheid over land is een opgave, maar over water heeft Urk een gunstige positie aan de belangrijke vaarroutes over het IJsselmeer. Urk bevindt zich als het ware op een knooppunt. Bovendien zetten we in op verbetering van de bereik- baarheid door de verbreding en verdieping van de sluis bij Kornwerderzand- zand. Daardoor kunnen steeds grotere schepen Urk bereiken en wordt de (inter)nationale concurrentiepositie van Urk voor het vervoer over water versterkt. De ontwikkeling van de nieuwe maritieme servicehaven – het buitendijkse deelgebied van Port of Urk – maakt dat Urk deze schepen bovendien ook direct kan faciliteren.

Figuur 2: Illustratie van Urk als internationale visserijhub

Ruimte beschikbaar om te groeien

Urk onderscheidt zich ten opzichte van veel plekken in Nederland door- dat er nog fysieke ruimte is voor bedrijven. Met de ontwikkeling van Port of Urk is er weer een plek waar bedrijven zich kunnen vestigen en kunnen groeien. Dat is immers een belangrijke voorwaarde voor bedrijven om hun ambities waar te kunnen maken.

Opgaven voor ons vestigingsklimaat

Het is belangrijk dat de Urker economie in beweging blijft. Stilstand is immers achteruitgang en ook een sterk fundament moet onderhouden worden. In deze paragraaf benoemen we de belangrijkste, grotere opgaven waar we de komende jaren mee aan de slag gaan. Het zijn als het ware de inhoudelijke uitgangspunten en principes voor het beleid. Dat is het vertrekpunt voor de verschillende kleinere opgaven, die onder de verschillende thema's in dit programma worden genoemd.

Randvoorwaarden voor bedrijven op orde

Het is belangrijk dat we ervoor zorgen dat de randvoorwaarden aanwezig zijn voor een groeiende economie. Dat gaat onder andere over voldoende fysieke ruimte, een goede bereikbaarheid, voldoende energie, voldoende water en voldoende en goed opgeleid arbeidspotentieel, maar ook om een constructieve samenwerking tussen de gemeente, ondernemers vertegenwoordigingen, onderwijs en organisaties in de regio die de Urker bedrijven kunnen helpen om hun ambities te realiseren. Dat samenspel van factoren bepaalt de kwaliteit van het vestigingsklimaat, zie ook de figuur hiernaast.

Antwoord bieden op de grote economische transities

De energietransitie, digitalisering, robotisering, de eiwittransitie en de overgang naar een circulaire economie veranderen de maatschappij en economie in een hoog tempo. Deze uitdagingen zetten aan tot een nieuwe manier van denken en doen. Daarbij worden bedrijven door Europese en landelijke wet- en regelgeving ook steeds meer gestuurd. Denk bij- voorbeeld aan de Europese regelgeving rondom CO2-uitstoot en maat- schappelijk verantwoord ondernemen, normering voor circulair bouwen in de bouwsector, strengere richtlijnen voor bankfinancieringen en de vele aanbestedingen die duurzaamheid en circulariteit in steeds grotere mate meenemen. Bedrijven die hier een goed antwoord op formuleren, hebben komende jaren de beste papieren om te groeien en voorop te blijven lopen. Onder aan de streep gaat het dan ook over concurrentie- kracht: voor een sterke economische positie is het belangrijk om samen de schouders onder de grote economische transities te zetten.

Figuur 4: De aspecten van clustervorming

01	Kritische massa bedrijven uit de hele keten
02	Toegespitste kennisinfrastructuur
03	Adequaat aanbod talent en onderwijs
04	Actief open netwerk
05	Helder profiel
06	Gerichte business development
07	Open innovatiefaciliteiten
08	Toegespitste financiering
09	Marktontwikkeling
10	Adequate huisvestingsmogelijkheden
11	Hoogwaardige omgeving
12	Gerichte internationalisering
13	Marketing en acquisitie
14	Breed gedragen visie
15	Krachtige organisatie en management

Bron: Stec Groep, op basis van Buck Consultants International, 2019

Van professionele samenwerking naar clustervorming

Uiteindelijk komen ondernemers samen verder dan alleen, bijvoorbeeld door samen nieuwe (inter)nationale markten te veroveren of door samen te werken aan grootschalige innovatieprojecten om in te spelen op de grote economische transities. Urker ondernemers zijn in dezen niet el- kaars concurrent, maar elkaars partner op het (inter)nationale toneel. Vernieuwing is nodig om relevant te blijven: de gemiddelde levensduur van bedrijfsmodellen daalt al jaren. Bovendien is innovatie vaak te complex om als bedrijf individueel op te pakken. Het is daarom belangrijk de ko-

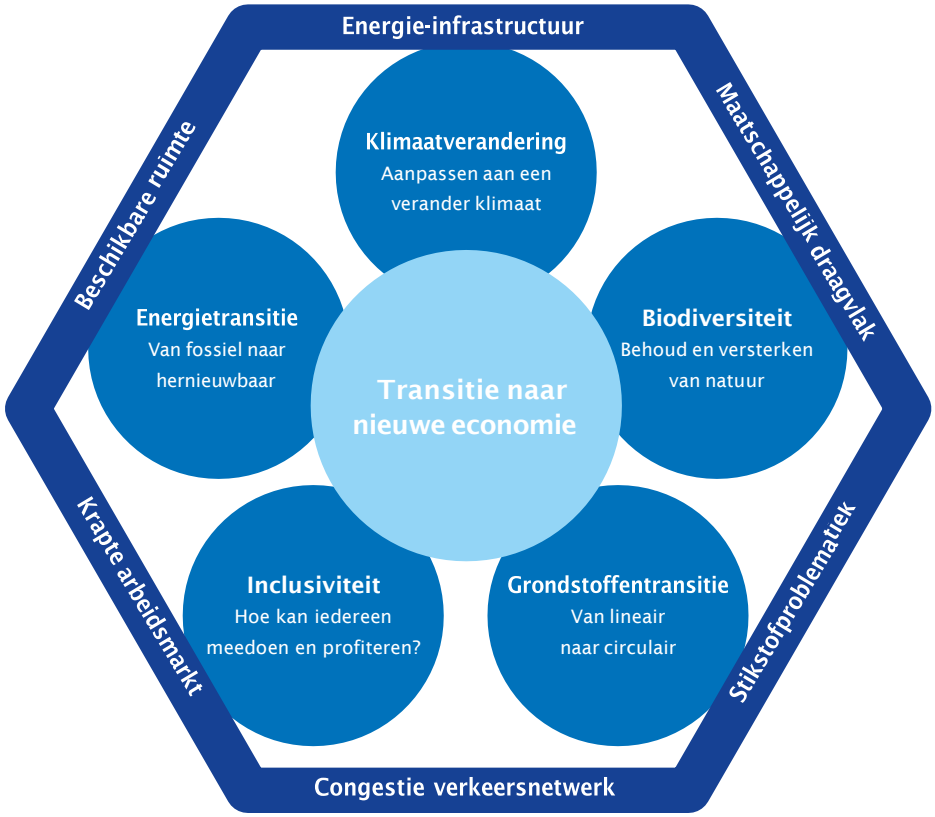
mende jaren te werken aan clustervorming: steeds betere en intensievere samenwerking tussen bedrijven onderling, en een goede samenwerking tussen overheid, onderwijs en het bedrijfsleven. Op dit moment al wordt door verschillende partijen (gemeente Urk, het bedrijfsleven, onderwijs, Rijk, provincie Flevoland en Regio Zwolle) gewerkt aan uiteenlopende clusterversterkende activiteiten.

Uiteindelijk profiteren alle bedrijven hiervan. Van grote wereldspelers, die door lokale samenwerkingen adaptief en wendbaar blijven in een veranderende economie, tot het midden- en kleinbedrijf, dat vaak zelf niet de capaciteit en de middelen heeft om individueel het antwoord op de grote transities te formuleren en waarvoor samen optrekken dus essentieel is. Het gaat dan ook niet alleen om de visindustrie en de maritieme sector, maar ook bijvoorbeeld om het innoveren van de bouwsector. Door samen te werken krijgen Urker ondernemers de beste kansen om voorop te blijven lopen.

Durven kiezen voor de lange termijn

De sterke lokale economie en de fysieke ruimte die Urk beschikbaar heeft voor bedrijven is zowel een kracht als een kwetsbaarheid. We kunnen de grond maar één keer uitgeven en bij herontwikkelingen van bestaan- de werklocaties is er sprake van een unieke kans om het goed te doen. Daarom is het belangrijk om de lange termijn in het oog te houden en te kiezen voor bedrijven en ontwikkelingen die Urk ook daadwerkelijk sterker maken. We kiezen dus niet voor de snelle slag, maar sturen bewust op bedrijven die ook daadwerkelijk op Urk passen. We reserveren onze ruimte daarom alleen voor het kunnen laten groeien van het lokale midden- en kleinbedrijf en voor bedrijven die visindustrie en het maritieme cluster versterken. Daarnaast kijken we goed naar locatiekwaliteiten en hoe deze goed te benutten, zoals de (schaarse) kavels aan het water of voor bedrijven met een hogere milieucategorie.

Figuur 5: Toekomstbestendige economie en randvoorwaarden

Bron: Stec Groep, 2024

Brede welvaart: balans tussen economie, mens en natuur Economische ontwikkeling moet in verhouding blijven staan tot de gemeenschap en de natuur. Vanuit dat brede welvaartsperspectief we- gen we economische kosten en baten af tegen ecologische en sociaal-maatschappelijke kosten en baten. Dit leidt ook tot vanzelfsprekende grenzen aan de groei. Als een ontwikkeling bijvoorbeeld vooral overlast veroorzaakt, andere ontwikkelingen in de knel brengt en/of ongewenste neveneffecten heeft, moeten we het niet vanzelfsprekend vinden dat we deze ontwikkeling op Urk faciliteren. Dat geldt bijvoorbeeld voor bedrijven die leunen op arbeidsmigranten, waar in de regio geen goede huisvesting voor georganiseerd is en die slechts een beperkte bijdrage en spin-off leveren aan lokale clusters. Of bijvoorbeeld voor bedrijven die activiteiten willen ondernemen waar een nabijgelegen woonwijk hinder van ondervindt. Ook daarbij moeten we durven kiezen.

Kansrijke economische perspectieven

Het is niet aan de gemeente om te ondernemen en het is ook niet aan de gemeente om ondernemers te vertellen hoe zij moeten ondernemen en waarin zij moeten investeren. Daar is een ondernemer zelf het beste in en uiteindelijk neemt deze zelf zijn beslissingen. Wel ziet de gemeente het als haar rol om ondernemers te ondersteunen en kansrijke perspectieven te agenderen, die passen bij datgene waar Urk in uitblinkt en de grote economische opgaven waar Urk voor staat.

Werken aan een sterke blauwe economie

De maritieme sector op Urk kan nog een flinke markt winnen met de ontwikkeling en verbreding die al ingezet is. Daarbij komt het aspect van kiezen om de hoek kijken: uiteindelijk is niet massa, maar specialisatie, het ontwikkelen van kennis en het hebben van een goede organisatie relevant. De komende jaren ligt er de kans om Urk, in samenwerking met de bedrijvigheid elders in de regio, te ontwikkelen tot een full service maritieme dienstverlener en om de top drie positie van Urk als maritieme hotspot in Nederland te verstevigen. Daarnaast liggen er kansen in het verlengde van de energietransitie, bijvoorbeeld in het vergroenen van de scheepvaart.

Naar een duurzame visserij en visindustrie

Die koplopersposities in de visserij en visindustrie moet de komende jaren bestendigd worden door innovatie en duurzaamheid, en door de bedrijven uit deze sector de ruimte en randvoorwaarden te bieden om te groei- en. In samenwerking met de maritieme sector kan de visindustrie voorop lopen in het duurzaam produceren, verwerken en transporteren van de visproducten. Daarnaast brengt de visindustrie een sterke kennisbasis over voedselvoorziening mee. In het kader van de eiwittransitie is het de kunst om de gezonde eigenschappen van de vis – onmisbaar in een gezond dieet – terug te laten komen in een plantaardig alternatief.

Naast de traditionele visverwerking, ontwikkeld Urk zich steeds meer naar een “food hub” die meer dan alleen vis verwerkt, maar ook zich verbreed in andere bronnen van voedselverwerking. Er wordt wel gezegd “waar vis ligt, kan ook kip verwerkt worden etc.”. En zo pakken de ondernemers op Urk ook deze kansen op.

Met de aanwezige kennis in de visverwerking en de voedselvoorziening beschikt Urk over uitstekende kaarten om hierin een koploper te zijn. Dat maakt de voedselverwerkende industrie op Urk toekomstbestendiger.

Naar een steeds grotere kenniseconomie

Met de ontwikkeling van de visindustrie en de verbreding van het maritieme cluster beschikt Urk over unieke kennis over visserij, voedselverwerking, scheepsbouw, -reparatie en -onderhoud, ICT-toepassingen, koelhuisspecialismen (industrie en installatietechniek), transport, dienst-

verlening en bouw. Die kennis is wereldwijd goud waard. Daarom zien we kansen om de unieke kennis en kunde die op Urk aanwezig is wereldwijd te exporteren. Dat brengt nieuwe business met zich mee en biedt op de arbeidsmarkt perspectief voor Urkers met uiteenlopende opleidingsachtergronden. Het is daarbij ook relevant om samen te werken met lokale en landelijke onderwijs- en kennisontwikkelingen, zoals de maritieme campus en nabijgelegen kennisclusters, zoals het MITC in Marknesse.

Koploper in het waterbeheer

Op Urk hebben we de kans om van een nood een deugd te maken. De visindustrie is één van de eerste sectoren in Nederland die te maken heeft met grootschalige tekorten aan drink- en proceswater. Dat is een tegen- slag, maar tegelijkertijd het voorland van wat veel bedrijven in Nederland en wereldwijd als gevolg van groei en langer aanhoudende periodes van droogte de komende jaren te wachten staat. Door nu als overheid en ondernemers goede en slimme oplossingen te vinden voor efficiënt gebruik van water en hergebruik van water, ontwikkelen we kennis en kunde die een wereldwijde markt hebben. Daarmee liggen er kansen voor een nieuwe business voor Urker bedrijven.

Innoveren in energiemanagement

Voor de energietransitie geldt hetzelfde. Op Urk werken we de komende jaren aan netcongestiemanagement en het lokaal opwekken, opslaan en gebruiken van elektriciteit. Door dat in nauwe samenwerking met Urker bedrijven te doen, realiseren we nieuwe kennis die we op Urk kunnen exporteren.

Vooroplopen in de warmtetransitie

Datzelfde geldt tot slot voor de warmtetransitie. Met de ontwikkeling van een koel- en warmtenet in samenwerking met ondernemers ontwikkelen we op Urk kennis die elders niet of beperkt voorhanden is. Ook daarmee ontstaan nieuwe kansen voor Urker bedrijven.

Gebiedsontwikkeling biedt kansen voor de bouw

De bouw heeft te maken met steeds grotere uitdagingen op het gebied van personeel en moet telkens inspelen op de laatste wettelijke eisen op het gebied van met name duurzaamheid, zowel in hetgeen zij bouwen als de manier waarop ze bouwen. De nieuwe gebiedsontwikkelingen op Urk en in de regio bieden de lokale bouwsector veel kansen om daarop in te spelen, massa te creëren en als bedrijven stappen te zetten bijvoorbeeld in verduurzaming van de bouw en industrialisatie. Het is belangrijk dat de sector die kansen zelf oppakt. Op die manier werkt zij aan een robuuste en toekomstbestendige bedrijfsvoering.

Rol(len) van de gemeente

De gemeente kan via haar netwerk, beleidsinstrumentarium en investeringen bijdragen aan een goed vestigingsklimaat, sterke concurrentiepositie voor onze bedrijven, economische groei, werkgelegenheid voor alle Urkers en internationaal toonaangevende clusters. Per situatie zal de rol van de gemeente verschillen. Hieronder zetten we de belangrijkste rollen uiteen.

Scheppen van de juiste randvoorwaarden

De belangrijkste verantwoordelijkheid van de gemeente is om, samen met andere overheden en relevante stakeholders, te werken aan de juiste randvoorwaarden voor bedrijven om lokaal te kunnen groeien en te innoveren. Op het gebied van ruimte, bereikbaarheid, nutsvoorzieningen, arbeidsmarktbeleid en ondernemersdienstverlening werkt de gemeente zelf, maar ook samen met verschillende partners in de regio aan het op orde brengen en houden van een goed vestigingsklimaat.

Een belangrijk deel van de uitvoeringsagenda in dit Omgevingsprogram- ma economie gaat dan ook in het bijzonder over het scheppen van de juiste randvoorwaarden.

Ten aanzien van clusterontwikkeling staat de gemeente bijvoorbeeld primair aan de lat om het ruimtelijk mogelijk te maken voor huisvestings- mogelijkheden, een hoogwaardige omgeving, een kritische massa bedrijven uit de hele keten, een toegespitste kennisinfrastructuur, adequaat aanbod talent en onderwijs en open innovatiefaciliteiten. Veel van het genoemde kan de gemeente overigens niet alleen. De ambities worden vormgegeven samen met onder meer de provincie, onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven. Dat noemen we ook wel de 3 O's: overheid, onder- nemers en onderwijs.

Agendazetter en aanjager

De gemeente is geen ondernemer, maar is wel de partij die onderwerpen op de agenda kan zetten en daarvoor de juiste partijen bij elkaar kan bren- gen. Bijvoorbeeld ten aanzien van de grote transities, of andere trends en ontwikkelingen die de gemeente relevant lijken. Het agenderen en aanjagen gebeurt op basis van gelijkwaardigheid. De gemeente ziet zichzelf als gespreks- en sparringpartner. Uiteindelijk gaan ondernemers immers zelf over hetgeen hij/zij ook daadwerkelijk samen op willen pakken.

Netwerkfunctie tussen en naar bedrijven

De gemeente heeft ambtelijk en bestuurlijk projecten op verschillende schaalniveaus: lokaal, maar ook regionaal, nationaal en internationaal. Daarmee beschikt de gemeente over een groot netwerk dat zij in kan zetten ten behoeve van ondernemers. De gemeente kan lokaal en regionaal bedrijven bij elkaar brengen, ondernemers koppelen aan relevante experts, ondersteunen bij handelsmissies en ondernemers een opening bieden naar regionale en nationale projecten. Gelden die vanuit het Rijk of de provincie voor ondernemers beschikbaar worden gesteld, worden bovendien niet zelden via gemeenten naar ondernemers gebracht. De gemeente Urk heeft dan ook een belangrijke rol in het signaleren van deze mogelijkheden.

Markt ordenend optreden

Ruimte en arbeidspotentieel zijn schaars, dus het is noodzakelijk om te kiezen voor bedrijven en ontwikkelingen die Urk ook daadwerkelijk sterker maken. Daarin heeft de gemeente een belangrijke rol. Via het omgevingsplan, beeldkwaliteitsplannen, plaatselijke verordeningen en grond- uitgiftebeleid heeft de gemeente instrumenten in handen om overlast en knelpunten te voorkomen en bewust te sturen op bedrijven die ook daadwerkelijk op Urk en/of een specifieke locatie op Urk passen. Op Port of Urk wordt al volgens die filosofie gewerkt.

Tegelijkertijd is het relevant om te benoemen dat de economie niet maakbaar is. Het is belangrijk dat we tegelijkertijd voldoende flexibiliteit behouden. Kiezen gaat er dan ook vooral om dat knelpunten worden voorkomen en dat we uitsluiten wat we echt niet willen. Niet dat de gemeente voorschrijft wat er moet gebeuren.

Rol(len) van ondernemers

Vooral: doen waar ze goed in zijn

Urker ondernemers zijn goed en gepassioneerd in wat ze doen. Dat is het allerbelangrijkste en daar willen we hen zo goed mogelijk in faciliteren. Met hun activiteiten zorgen zij voor werkgelegenheid en innovatie, en daarmee een goede basis voor een sterke en robuuste Urker economie.

Steunpilaren van de maatschappij

Ondernemers hebben op Urk een grote maatschappelijke betrokkenheid. Van oudsher bieden zij niet alleen werk, maar dragen zij ook bij aan een bloeiend verenigingsleven, een sterke gemeenschap en zorgen zij ervoor dat iedereen op Urk mee kan doen. De gemeente beschouwt hen dan ook als volwaardige partners in de ontwikkeling van Urk. Niet alleen op het gebied van economie, maar ook het gebied van arbeidsmarktbeleid, sociaal beleid en al het andere dat de ontwikkeling van de gemeente aan- gaat. Met dit Omgevingsprogramma economie nodigt de gemeente hen dan ook uit om mee te doen. Veel van de ambities die in dit programma staan beschreven kan de gemeente namelijk niet alleen oppakken. Daar- voor is de kracht, kennis en kunde van onze ondernemers nodig.

Bijdrage aan clusterontwikkeling

Clusterontwikkeling is een gezamenlijke opgave van gemeente en onder-

nemers. Voor zes succesfactoren staat het georganiseerde bedrijfsleven via BKU, /Urk Maritime en VVU/Urk Seafood primair aan de lat. Simpel- weg omdat het aspecten zijn die raken aan de directe bedrijfsvoering van ondernemers, en daar beslissen ondernemers uiteindelijk altijd zelf over. Het gaat om actief open netwerk, gerichte business development, ontwikkelen en experimenteren, gerichte internationalisering, marketing en acquisitie, en een krachtige organisatie en management.

Urk ten opzichte van de regio

Het is nodig om regionaal en (inter)nationaal samen te werken om de ambities van Urk te realiseren. Het is dan ook belangrijk om het land tegemoet te treden. Urk kan kansen beter benutten als het de handen ineenslaat met de regio, waarbij gemeenten in de regio, de provincie en regionale organisaties goed met elkaar samenwerken en elkaar de ruimte gunnen. Daarbij is het relevant dat we, in aanvulling van wat er in deze visie en dit programma beschreven staat, alert blijven op nieuwe initiatie- ven en daarop inspelen.

Voedselvoorziening in Noordelijk Flevoland

Op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling is de gemeente Noordoostpolder al jaren een belangrijke afstemmingspartner voor Urk. De ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen, herstructurering van bestaande bedrijven- terreinen, grondbeleid en ondernemersdienstverlening worden met elkaar afgestemd, om in Noordelijk Flevoland een uniform en voor de ondernemer duidelijk beleid te voeren. Daarvoor is de gezamenlijke Ontwikkelstrategie Noordelijk Flevoland opgesteld. Ook ontwikkelingen op het gebied van bereikbaarheid over land worden vaak in gezamenlijkheid aangepakt.

Daarnaast is er ook een inhoudelijk onderwerp dat onze ondernemers raakt: voedselvoorziening. Waar Urk uitblinkt in de vis- en voedselverwerking, doet de Noordoostpolder dat op het gebied van aardappelteelt- en verwerking. Achterliggend gaan veel vergelijkbare vraagstukken schuil: duurzaam transport, duurzame verwerking, opslagmogelijkheden en nieu- we technieken. Wij geloven dat daar wederzijds kansen liggen voor onder- nemers. Beide gemeenten sporen verdergaande samenwerking hierop dan ook aan.

Samenwerken met de DUN-gemeenten

De gemeente Urk heeft regelmatig afstemming met de gemeente Noordoostpolder en de gemeente Dronten over economische zaken: de zogenaamde DUN-gemeenten (Dronten, Urk, Noordoostpolder). Veel opgaven zijn namelijk vergelijkbaar en door samen te werken kunnen opgedane kennis en ervaringen gemakkelijk gedeeld worden. De drie gemeenten vormen ook het lokale/regionale geluid in de provincie Flevo- land en Regio Zwolle.

De provincie als belangrijke ontwikkelpartner

Met het Nieuw Economisch Beleid formuleert de provincie de kaders en projecten om de komende jaren voor heel Flevoland werk te maken van een goed vestigingsklimaat. Veel van de ambities die Urk heeft komen daarin terug. Daarnaast is de provincie op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling, bereikbaarheid en nutsvoorzieningen een belangrijke ont- wikkelpartner. Zij werken bijvoorbeeld aan provinciale wegen en zijn een belangrijke gesprekspartner voor nutsbedrijven, het waterschap, Rijkswaterstaat en diverse ministeries. Samen met de provincie trekken we dan ook op bij het versterken van het Urker vestigingsklimaat.

Horizon is de regionale ontwikkelingsmaatschappij van Flevoland. Zij ondersteunt Flevolandse ondernemers die willen groeien, op zoek zijn naar financiering, hulp nodig hebben bij het zetten van de volgende groeistap en/of internationale ambitie hebben. De gemeente positioneert Horizon Flevoland dan ook als een belangrijke partner van het bedrijfsleven. Daar- naast is het Energie Expertisecentrum Flevoland een belangrijke partner.

Samenwerken in de Regio Zwolle

Eén van de belangrijke regionale samenwerkingen voor Urk is die met de regio Zwolle. Samen met de gemeenten uit de regio vormt Urk haar arbeidsmarktbeleid, zodat de Urk een efficiëntere en effectievere dienstverlening aan kan bieden voor zowel werkgevers, werknemers als werkzoekenden. Ook op het vlak van onderwijsaanbod- en huisvesting is de Regio Zwolle bijvoorbeeld een belangrijke beleidspartner. Via onder andere Kennispoort wordt er op uiteenlopende wijze ondersteuning geboden aan ondernemers in de regio.

Daarnaast liggen er met name op het gebied van havenbeleid in de regio belangrijke kansen voor onze bedrijven. Door samen de beste plekken te zoeken voor bedrijven met een ruimtevraag, kennis en kunde te delen en gezamenlijk diensten in te kopen. worden alle lokale clusters sterker en verbetert de concurrentiepositie van Urk op het (inter)nationale toneel. Er is bijvoorbeeld sprake van complementariteit tussen de havens van Urk en Port of Zwolle en, aan de andere kant, ook Flevokust in Lelystad. Qua vaarverbinding, kennis en kunde heeft Urk een uniek profiel. Waar Urk bij- voorbeeld sterk is in de visindustrie en de maritieme sector, is er in Zwolle meer nadruk op overslag en andere industriële bedrijvigheid. Bedrijven die minder goed op Urk passen, passen beter in één van de havens op Port of Zwolle en vice versa. Daarnaast liggen er onder andere kansen voor de groei van de transport- en logistieke segment en gezamenlijke innovatie op het gebied van schoner en efficiënter varen.

Het versterken van de samenwerking met de havens in Port of Zwolle ligt dan ook voor de hand. De basis ligt er al. Sprekend is dat de maritieme sector op Urk al jaren samenwerkt met bedrijven uit onder meer Genemuiden, Kampen, Vollenhove en Zwartsluis.

Pijlers

Pijlers van het Omgevingsprogramma economie: vijf thema's waar de gemeente invloed op kan uitoefenen én aan gaat werken om de ambities van Urk te realiseren.

Netwerk en samenwerken

- Dienstverlening op orde, zodat de gemeente ondernemers met een professionele, resultaatgerichte en warme samenwerking kan blijven ondersteunen in het realiseren van duurzame economische groei

Branding van de Urker economie

- Trots op Urk vergroten: het investeren in- en het laten zien van het innovatief vermogen, de duurzaamheidsambities, werkomgeving en maatschappelijke impact helpt om ondernemers (inter)nationaal voorop te laten lopen.
- Het Urker verhaal vertellen, zodat de bedrijven, werknemers en andere mensen het mooie Urk steeds beter leren kennen.

Ruimte

- Zorgen voor de juiste voorwaarden voor groei, zowel bereikbaarheid als nutsvoorzieningen
- Realiseren van voldoende ruimte, ook voor de lange termijn
- Aan de slag met kwalitatief goede ruimte, werken aan toekomstbestendige bedrijventerreinen

Human capital

- Behouden van talent: ruimte voor jongeren op Urk en iedereen laten meedoen
- Ontwikkelen van talent, zodat Urk voorop kan blijven lopen
- Aantrekken van talent, zodat er voldoende arbeidsaanbod is om economische kansen te verzilveren

Transitie en innovatie

- Samenwerken om te innoveren, want daarmee benutten we alle lokale kennis en kunde
- Stimuleren van clustervorming van kansrijke en sterke sectoren
- Maatschappelijk verantwoord ondernemen ondersteunen, zodat ondernemers zo min mogelijk drempels ervaren

Netwerk en samenwerken

Ambitie

De gemeente kan met haar netwerk en haar dienstverlening onder- nemers ontzorgen en helpen om (duurzaam) te groeien. In de huidige economie, waarin samenwerken aan innovatie en oplossingen voor economische en maatschappelijke vraagstukken essentieel is, past de gemeente een verbindende rol. Bovendien kan de gemeente onder- nemers ondersteunen om snel op veranderende omstandigheden in te spelen, bijvoorbeeld door actief mee te denken en door te zorgen voor snelle, efficiënte procedures. Daarom zet de gemeente in op een professionele, resultaatgerichte en warme samenwerking tussen
overheden, ondernemers, onderwijs en andere stakeholders. Het doel is om de dienstverlening van de gemeente optimaal af te stemmen op de behoeften van ondernemers.

Professionalisering betekent ook dat we zorgen voor een goede informatievoorziening. De gemeente heeft vanuit verschillende afdelingen regelmatig contact met inwoners, ondernemers en andere stakeholders. Het is bijvoorbeeld belangrijk dat informatie intern gedeeld wordt, dat we vraagstukken integraal aanpakken en opgavegericht werken, en dat we ondernemers één aanspreekpunt bieden binnen de gehele organisatie. De gemeente streeft ernaar om hen effectief en efficiënt te onder- steunen.

Belangrijke randvoorwaarde voor een professionele, resultaatgerichte en warme samenwerking tussen overheden, ondernemers, onderwijs en andere stakeholders is, tot slot, vertrouwen. Dat is een opgave voor betrokken partijen: we communiceren transparant en komen onze beloftes na.

Strategische opgaven

Dienstverlening op orde

- Voor een professionele, resultaatgericht en warme samenwerking tussen gemeente en ondernemers is voldoende capaciteit nodig. Het is belangrijk om te zorgen voor een goede ambtelijke bezetting en het ondersteunen van medewerkers in het ontwikkelen van de juiste vaardigheden.
- Ondernemers hebben baat bij één duidelijk, zichtbaar aanspreekpunt binnen de gemeente, die hen helpt om de weg te vinden naar de juiste persoon binnen het gemeentehuis en om vragen gericht en efficiënt te beantwoorden. Andersom helpt één aanspreekpunt de gemeente om de informatie te clusteren en vraagstukken integraal op te pakken. Daarbij is het belangrijk om continuïteit te bewaken, dossierkennis te behouden en de relaties met ondernemers te onderhouden.

Samenwerking uitbouwen

- De uitdagingen van de komende jaren vragen om een toenemende mate van samenwerking tussen de gemeente, ondernemers, onder- wijs en andere stakeholders. Het is in dat kader belangrijk om relaties uit te bouwen en gezamenlijk projecten op te zetten.

Rol van de gemeente

Naast de reguliere werkzaamheden, maakt de gemeente de komende jaren op de volgende manier werk van haar ambities. De wijze waarop dit exact wordt vormgegeven, wordt veelal op projectniveau uitgewerkt:

- De gemeente zorgt voor een goede informatievoorziening door informatie en lopende zaken op één plek te centraliseren en inzichtelijk te maken voor alle medewerkers. Op die manier wordt het gemakkelijker om ondernemersvraagstukken integraal en efficiënt op te pakken.
- De gemeente zorgt voor goed accountmanagement richting de ondernemers, onderwijs en andere stakeholders. Dat betekent zorgen voor voldoende capaciteit, kennis en zichtbaarheid. Het is belangrijk dat de gemeente weet wat er bij bedrijven speelt, welke toekomst- plannen zij hebben en welke behoeften er zijn.
- De gemeente ondersteunt ondernemers met een hulpvraag en wil dat zo eenvoudig mogelijk maken. De accountmanager is binnen de organisatie het aanspreekpunt dat ondernemerszaken coördineert, waar ondernemers zich met vragen toe kunnen richten en die hen kan doorverwijzen naar de juiste afdeling binnen de gemeente.
- De gemeente coördineert het efficiënt en effectief organiseren van participatiemomenten met ondernemers en andere stakeholders. Voor nieuwe plannen en beleid vindt de gemeente het namelijk belangrijk om de mening van stakeholders te horen, maar tegelijkertijd dreigt daarmee het risico dat de participatiedruk te hoog wordt, en dat ondernemers, onderwijs en andere stakeholders worden overvraagd en afhaken. Dat willen we zoveel als mogelijk voorkomen.
- De gemeente werkt samen met het Zelfstandigenloket Flevoland en brengt de mogelijkheden hiervan onder de aandacht bij ondernemers. Het Zelfstandigenloket werkt voor alle Flevolandse gemeenten en biedt ondersteuning aan ondernemers.
- De gemeente werkt samen met Kennispoort Regio Zwolle en Horizon Flevoland, die ondernemers kunnen ondersteunen met (duurzaam) groeien.

Rol van stakeholders

Naast het reguliere contact, hoopt de gemeente de komende jaren in ieder geval op de volgende betrokkenheid van verschillende stakeholders in het realiseren van de hiervoor genoemde ambities:

- Stakeholders denken mee over hoe de ambities te realiseren en hoe problemen en knelpunten op te lossen. Dat wil zeggen, samen zoeken we naar de beste oplossing en hoe de gemeente daarbij kan helpen. Soms past het de gemeente om daarbij het voortouw te nemen, maar vaak zal de gemeente voornamelijk kunnen ondersteunen. Samenwerken is dus belangrijk: samen lossen we het op.
- Stakeholders trekken tijdig aan de bel als een kans of probleem zich voordoet. We gaan hierbij uit van het principe ‘voorkomen is beter dan genezen’.

Datagedreven werken

De gemeente beschikt over steeds meer economische en ruimtelijke gegevens en gaat deze komende jaren beter inzetten en monitoren om tijdig haar beleid bij te sturen. Aangevuld met hetgeen de gemeente hoort van ondernemers, beschikt de gemeente daarmee over een breed informatiepalet om vanuit het economisch domein te werken aan het vestigingsklimaat en de brede welvaart op Urk.

Om deze ambitie te realiseren, bundelt de gemeente jaarlijks data van uiteenlopende, bestaande bronnen, waarin onder meer de volgende informatie aan bod komt:

- Ontwikkeling van de (beroeps)bevolking op Urk, zowel kwantitatief als kwalitatief, bijvoorbeeld naar opleidingsniveau en -achtergrond, en arbeidsparticipatie. Daarnaast inzicht in onbenut arbeidspotentieel, waaronder structurele werkloosheid, bijstandsuitkeringen en inburgeraars. Dat biedt zicht op de arbeidsmarktkansen en -uitdagingen in de gemeente.
- Inzicht in aantal banen en vestigingen per sector en gebied, grootste en snelst groeiende bedrijven, aantal gestarte en gestopte vestigingen, en vergelijking met het regionaal en het landelijke gemiddelde. Dat biedt zicht op de economische ontwikkeling en prestaties van de gemeente.
- Inzicht in de arbeidspendel en de verhouding tussen de ontwikkeling van het aantal banen en de beroepsbevolking, zowel kwantitatief als kwalitatief. Dat biedt zicht op in hoeverre Urk haar eigen inwoners van werk kan voorzien en het succes van Urk om mensen aan Urk te binden.
- Inzicht in de arbeidsdichtheid, de bebouwingsdichtheid, bouw- hoogtes, vergunde milieucategorisering en structurele leegstand. Dat biedt zicht op de wijze waarop de ruimte op de bedrijventerreinen wordt benut.
- Inzicht in het brede welvaartsniveau op Urk en de wijze waarop de economische activiteit daaraan bijdraagt. Dat helpt om economie en maatschappij dichter bij elkaar te brengen en de waarde van economische ontwikkeling beter voor het voetlicht te brengen.

Branding van de Urker economie

Ambitie

Te vaak zijn de prachtige bedrijven en de carrièremogelijkheden op Urk onbekend terrein voor de buitenwereld en vaak wordt Urk nog als een te gesloten gemeenschap gezien. Het is nog onvoldoende zichtbaar dat er in het dorp topspelers zijn gevestigd in de maritieme sector, in de visserij en in andere sectoren. Bovendien zijn mensen doorgaans heel positief zijn als ze Urk daadwerkelijk ervaren hebben. Daarom zet de gemeente samen met het bedrijfsleven in op het versterken van de bekendheid van de Urker economie en de kansen die er hier zijn om zo investeerders, (nieuwe) bedrijven en arbeidskrachten aan te trekken en te behouden.

Strategische opgaven

Bewustwording vergroten

- Investeerders, subsidieverstrekkers, (nieuwe) bedrijven en arbeidskrachten baseren keuzes niet enkel meer vanuit een smalle economische blik, gericht winst of primaire arbeidsvoorwaarden. Veel vaker staan onderwerpen zoals het innovatief vermogen, duurzaamheidsambities, werkomgeving en maatschappelijke impact centraal. Daarop aansluiten is dan ook essentieel voor (duurzame) groei van het bedrijfsleven en de Urker economie. Het is belangrijk om het bewustzijn bij ondernemers hiervoor te vergroten en hen te helpen de juiste kennis te ontwikkelen.

Het Urker verhaal vertellen

- Het is belangrijk om het Urker (succes)verhaal te vertellen. Daarmee wordt zichtbaar wat Urk uniek maakt, en waarom het aantrekkelijk is om op Urk te werken en wonen en op Urk een bedrijf te vestigen. Het helpt de ontwikkeling van de Urker economie wanneer de kansen voor investeerders, (nieuwe) bedrijven en arbeidskrachten op Urk zichtbaar worden gemaakt.

Rol van gemeente

Naast de reguliere werkzaamheden, maakt de gemeente de komende jaren op de volgende manier werk van haar ambities. De wijze waarop dit exact wordt vormgegeven, wordt veelal op projectniveau uitgewerkt:

- De gemeente stelt in samenwerking met de ondernemersverenigingen een plan voor citybranding van Urk en de Urker economie op, om zo het succesverhaal via (in)formele (ondernemers)netwerken voor een breed en divers publiek voor het voetlicht te brengen. We positioneren Urk hierbinnen als hardwerkende, innovatieve ondernemersgemeenschap, waarin het arbeidsethos en de arbeidsparticipatie hoog is.
- De gemeente zoekt ambassadeurs uit de eigen gemeenschap om het Urker economisch verhaal te vertellen (‘storytelling’) en uit te dragen, en geeft hen een podium tijdens lokale en regionale bijeenkomsten, handelsmissies en marketinguitingen.
- De gemeente brengt haar bedrijven, economie en unieke kwaliteiten onder de aandacht in de regio, provincie en richting het Rijk, ten behoeve van erkenning en steun voor de gemeentelijke ambities via regionaal en landelijk beleid.

Rol van stakeholders

Naast het reguliere contact, hoopt de gemeente de komende jaren in ieder geval de volgende betrokkenheid van verschillende stakeholders in het realiseren van de economische ambities en het uitvoeren van voorgenoemde acties:

- Een actieve rol van ondernemers(kringen) bij het opstellen van het plan voor de branding van de Urker economie(en breder). Hun idee- en, suggesties en mening zijn namelijk essentieel om tot een gedragen plan te komen.
- Een meebeslissende rol van ondernemers(kringen) bij de uitvoering van acties die voortvloeien uit het plan voor de branding van de Urker economie. Daarbij geven we de ruimte aan koplopers om zichzelf te presenteren en op de kaart te zetten voor een groter publiek.
- Betrokkenheid van het bedrijfsleven bij initiatieven vanuit de gemeen- schap, onderwijsinstellingen en andere relevante partijen.

Ruimte

Ambitie

Voor een goed ondernemersklimaat is ruimte nodig. Voldoende vierkante meters waar het aantrekkelijk is om te werken en waar randvoorwaarden als bereikbaarheid, energie en water (leveringszekerheid) op orde zijn.
Ook is een duurzame, gezonde en klimaat adaptieve werkomgeving van belang. Dat helpt bij het behouden en aantrekken van mensen en het voorkomen van ziekteverzuim, verlaagt het risico op klimaatschade en verhoogt de vastgoedwaarden. De gemeente zet daarom in op voldoen- de ruimte en toekomstbestendige bedrijventerreinen. Bedrijven moeten de ruimte hebben om (duurzaam) te groeien en het is belangrijk dat zowel nieuwe als bestaande bedrijventerreinen kwalitatief passen bij wat ondernemers nodig hebben. Dat sluit aan op de visie voor Port of Urk: het versterken van groeikansen voor ondernemers en realiseren van een innovatieversnelling waarmee wordt bijgedragen aan verduurzaming en de brede welvaart.

Het is daarnaast belangrijk om de bestaande knelpunten die ondernemers op de bestaande bedrijventerreinen ervaren op te lossen en nieuwe knelpunten te voorkomen. Daarom willen we anders dan voorheen omgaan met het maken van uitzonderingen op de omgevingsregels op de bedrijventerreinen. In de afgelopen jaren is er, omdat alternatieven voor ondernemers ontbraken, flexibel omgegaan met verzoeken op de bedrijventerreinen, ook als dat niet binnen de regels paste en leidde tot knelpunten in de openbare ruimte of voor omliggende bedrijven. Met de ontwikkeling van Port of Urk en de Overgangszone van de Zeeheldenwijk hoeft dat niet meer. Het biedt de ruimte om consequent te sturen op wat op de lange termijn wel en niet wenselijk is. Het doel is daarbij nog wel altijd samen kijken naar wat wél kan. In het Programma Toekomstbestendige Bedrijventerreinen wordt dit uitgewerkt.

Uitdaging: ruimte steeds schaarser en randvoorwaarden staan onder druk

Met de ontwikkeling van Port of Urk binnen- en buitendijks krijgt de bedrijfsruimtemarkt op Urk weer lucht. Uitbreiden op de bestaande bedrijventerreinen is namelijk steeds moeilijker door ruimtegebrek. Illustratief is dat de leegstand op de bedrijventerreinen erg laag ligt (< 1%). Tegelijkertijd is het belangrijk om al verder vooruit te kijken. Zeker gezien de sterke economie en groei op Urk: wat als de nieuwe bedrijventerreinen over een aantal jaren ook vol zijn?

Bij het beantwoorden van dat vraagstuk moeten we steeds vaker rekening houden met beperkingen. Urk zit tegen haar gemeentegrenzen aan, bijvoorbeeld. Daarnaast moet de bereikbaarheid verbeterd worden, is de beschikbaarheid van energie en water niet langer vanzelfsprekend (leveringszekerheid), vormt stikstof een uitdaging, en is het niet altijd wenselijk om goede landbouwgrond op te offeren. Daar moeten we dus concreet mee aan de slag, in samenwerking met buurgemeenten, de provincie, nutsbedrijven, het waterschap, Rijkswaterstaat en anderen. Daarmee zorgen we dat de randvoorwaarden op orde zijn om te kunnen ondernemen.

Het is daarom ook relevant om steeds beter te kijken naar de wij- ze waarop de bestaande bedrijventerreinen worden gebruikt. Welke bedrijven moeten daar een plek krijgen, hoe versterken we het cluster en gaan we daar goed om met de ruimte? Daar moeten we met elkaar goed naar kijken. Bijvoorbeeld in de vorm van multifunctioneel ruimtegebruik (zoals het benutten van daken) en via collectieve oplossingen (zoals parkeerplaatsen delen).

Strategische opgaven

Zorgen voor de juiste randvoorwaarden

- Een goede bereikbaarheid van Urk is van vitaal belang voor de lokale economie, zowel via de Domineesweg, als ook via de Urkerweg, via de A6 en in de toekomst via de Spuiweg. Door de economische groei loopt het verkeer van en naar Urk steeds vaker vast en door de ontwikkeling van Port of Urk zal de verkeersdrukte verder toenemen. Daarom wil de gemeente de bereikbaarheid van Urk voor auto- en vrachtverkeer verbeteren, met daarbij met name aandacht voor de opgaven op de Domineesweg en Urkerweg. Ook verkennen we de mogelijkheden voor een directe aansluiting van Urk op de A6, vanaf Port of Urk.
- De bereikbaarheid over water is een belangrijke randvoorwaarde voor het realiseren van de maritieme ambities van Urk. Om als full service maritieme dienstverlener één van de belangrijkste IJsselmeerclusters te worden, is het verbreden van de sluizen van Kornwerderzand en de verdieping van de vaargeulen in het IJsselmeer essentieel.
- De beschikbaarheid van elektriciteit en drink- en proceswater is essentieel voor Urker ondernemers om (duurzaam) te kunnen groeien en om de energievoorziening, bedrijfsactiviteiten en mobiliteit te elektrificeren. Momenteel staat de leveringszekerheid echter onder druk. De capaciteit voor afname en invoeding van stroom wordt steeds schaarser, uitbreiding van het net is een proces van de lange adem en nieuwe waterbronnen zijn moeilijk te vinden. Daar kan de gemeente vooral bij ondersteunen, maar daar heeft zij de netbeheerders en de provincie bij nodig.
- In dat kader is het belangrijk om ook te werken aan slimme, lokale oplossingen, zoals het delen van stroomaansluitingen, lokale opwek van energie, tijdelijke opslag van ongebruikte energie, het terugdringen van watergebruik en hergebruik van water. Op die manier worden we minder afhankelijk van beperkingen en schaarste buiten Urk. Daar ligt een opgave voor innovatieve ondernemers(collectieven) en het is aan de gemeente om ondernemersinitiatieven te stimuleren en faciliteren.

Realiseren van voldoende ruimte

- Op dit moment is Port of Urk binnendijks in uitgifte en is het buitendijkse deel in ontwikkeling. Daarmee zijn de grootste tekorten aan nieuwbouwkavels voor de komende jaren weggenomen. Tegelijker- tijd is het belangrijk om naar de lange termijn te kijken: waar kunnen ondernemers terecht als deze locaties vol zijn. Het is belangrijk om te zorgen voor voldoende uitbreidingsruimte op de lange termijn. Dat vraagstuk staat bij de gemeente op de agenda in het omgevingsbeleid.
- We zijn ons ervan bewust dat uitbreiden niet eindeloos mogelijk is. Urk loopt tegen haar gemeentegrenzen aan. De grenzen op het vlak van ecologie, stikstof, energie en water zijn bereikt of komen nabij. Dat dwingt ons allen om na te denken over het optimaal benutten van de bestaande bedrijventerreinen: zijn deze efficiënt ingedeeld, kunnen we nog de hoogte in, kunnen we bijvoorbeeld parkeren op het dak of kunnen we faciliteiten delen? Ook het vormen van fysieke clusters van gelijkgestemde bedrijven ziet de gemeente daarbij als manier om de ruimte beter te benutten: het juiste bedrijf op de juiste plek (op het juiste moment).

Aan de slag met kwalitatief goede ruimte

- Nieuwe ontwikkelingen bedienen maar een klein deel van de onder- nemers; het grootste deel blijft op de bestaande bedrijventerreinen ondernemen. Op deze terreinen moet dan ook worden geïnvesteerd in een toekomstbestendige omgeving en de juiste randvoorwaarden, opdat het hier op zijn minst schoon, heel en veilig is en het goed ondernemen blijft. Het is daarnaast van belang om te investeren in digitale bereikbaarheid, klimaatadaptatie en verduurzaming van vastgoed. Daarmee dragen bedrijventerreinen bij aan de bredere maatschappelijke opgaven van de gemeente, maar ook heeft het een positief effect op werknemersgezondheid, het aantrekken van talent, concurrentiekracht, vastgoedwaarden en financierbaarheid van ondernemingen. Investeren in de bestaande bedrijventerreinen is een essentieel facet van een goed vestigingsklimaat op Urk.
- Landelijk is er een toename zichtbaar van ondermijnende, criminele activiteiten op de bedrijventerreinen. Ook op Urk moeten we scherp zijn op het tegengaan en voorkomen van ondermijnende activiteiten. Deze hebben namelijk een negatieve invloed op kwaliteit van het gebied en een negatief effect op het ondernemersklimaat. Naar elkaar omkijken en de (her)inrichting van werklocaties kan daaraan bijdragen. Panden op niet-doorgaande en doodlopende wegen, die beperkt in het zicht liggen van buren, kunnen aantrekkelijk zijn voor ondermijnende activiteiten. Daarom is het belangrijk om te werken aan bewustwording, levendigheid en zichtbaarheid op de bedrijven- terreinen.

Rol van de gemeente

Naast de reguliere werkzaamheden, maakt de gemeente de komende jaren op de volgende manier werk van haar ambities. De wijze waarop dit exact wordt vormgegeven, wordt veelal op projectniveau uitgewerkt:

- De gemeente werkt met de provincie en andere relevante partijen aan de opwaardering van de Domineesweg en het realiseren van een ontsluitingsweg om de verkeersdruk op de Domineesweg in de toekomst te verminderen.
- De gemeente werkt samen met alle relevante partijen aan het verbreden van de sluizen van Kornwerderzand en de verdieping van de vaargeul in het IJsselmeer en andere relevante vaargeulen, waaronder de Boontjes.
- De gemeente vraagt aandacht en ondersteunt relevante partners, zoals provincie en nutsbedrijven, bij het opwaarderen van de netcapaciteit en de drink- en proceswatervoorziening op Urk.
- De gemeente stimuleert en faciliteert ondernemersinitiatieven voor netcongestiemaatregelen, het terugdringen van het waterverbruik en hergebruik van beschikbaar water.
- De gemeente stimuleert en ondersteunt de realisatie van een warmtenet.
- De gemeente stelt een Programma Toekomstbestendige Bedrijven- terreinen op, dat de kaders biedt en de werkwijze uiteenzet voor het oplossen van de knelpunten die ondernemers op de bestaande bedrijventerreinen ervaren, voor het optimaal benutten van de ruimte op de bedrijventerreinen en voor het toekomstbestendig maken van bestaande bedrijventerreinen.
- De gemeente onderzoekt de mogelijkheden voor gronduitgifte in erfpacht in plaats van reguliere verkoop, met als doel om in de toekomst beter te kunnen sturen op een passende invulling van de ruimte.
- De gemeente enthousiasmeert ondernemers voor het behalen van een KVO-B certificaat (Keurmerk Veilig Ondernemen Bedrijventerreinen) voor de bedrijventerreinen en helpt hen daarbij waar nodig.
- De gemeente verkent samen met de ondernemerskringen de mogelijkheden tot parkmanagement of een andere organisatievorm op de bedrijventerreinen of buurten daarbinnen. Grote stappen zetten gaat makkelijker als ondernemers georganiseerd zijn, blijkt keer op keer uit onderzoek en ervaring. Of het gaat om ‘schoon, heel en veilig’, het bestrijden van ondermijning, verduurzaming of de energietransitie: samen komt men verder, bijvoorbeeld omdat kosten en organisatie gedeeld kunnen worden en men van elkaar kan leren.
  De gemeente verkent verleidende en stimulerende instrumenten om samenwerking op bestaande bedrijventerreinen te organiseren. Op Port of Urk wordt parkmanagement al direct opgezet.

Rol van stakeholders

Naast het reguliere contact, hoopt de gemeente de komende jaren in ieder geval op de volgende betrokkenheid van verschillende stakeholders in het realiseren van de hiervoor genoemde ambities:

- Ondernemers adviseren bij het opstellen van beleid en de wijze waarop daar concreet uitvoering aan wordt gegeven. Hun ideeën, suggesties en mening zijn namelijk essentieel om tot beleid te komen waar we de Urker ondernemer écht mee vooruit helpen
- Ondernemers beslissen mee bij verkennen van de opties tot organisatievorming op de bedrijventerreinen of buurten daarbinnen. De ondernemers op Urk zijn al goed georganiseerd en een nieuwe organisatieschaal moet hierop een praktische aanvulling zijn, geen bureaucratie.
- Samen met de provincie verkent de gemeente de mogelijkheden tot het realiseren van een investeringsfonds of herontwikkelingsmaatschappij ten behoeve van herontwikkeling en verduurzaming van bedrijventerreinen, vergelijkbaar met de regelingen die in verschillen- de andere provincies al bestaan.

Human Capital

Ambitie

De beschikbaarheid van voldoende en goede arbeidskrachten is één van de grootste potentiële bottlenecks voor (duurzame) economische groei. De vraag naar arbeid verandert door flexibilisering, digitalisering, robotisering, technologische innovatie en bijvoorbeeld de transitie naar een circulaire en duurzame economie. Hiervoor zijn andere vaardigheden nodig.

Bovendien stijgt het aantal banen harder dan de lokale beroepsbevolking. Werkgevers worstelen dan ook met het vinden van geschikt personeel, met als gevolg dat productiebelemmeringen ontstaan. Daarom vindt de gemeente het belangrijk om mensen voor Urk te behouden, hun vaardig- heden te blijven ontwikkelen en talent naar Urk toe te trekken Daarmee helpen we ondernemers om hun groeipotentie te realiseren.

Uitdaging: arbeidskrapte en onbekendheid

De arbeidsmarkt op Urk wordt steeds krapper door de sterke groei en de relatief grote economie. Zo zijn er op Urk ongeveer 845 banen per 1.000 inwoners tussen de 15 en 74 jaar. Dit is ruim boven het Neder- lands gemiddelde. De werkloosheid in de gemeente bedraagt slechts 2,5% en ligt onder het Nederlands gemiddelde, het aantal bijstandsuitkeringen ligt met 1,8% van het aantal huishoudens zelfs ruim onder het Nederlands gemiddelde en bedrijven schreeuwen om goed en gemotiveerd personeel om hun economische potentie te realiseren. Veel arbeidspotentieel wordt namelijk al benut en de arbeidsmarkt is van oudsher al heel inclusief, ingegeven vanuit saamhorigheid. We zien dat de arbeidsparticipatie op Urk zeer hoog is. Zo vinden mensen met af- stand tot de arbeidsmarkt, reïntegreerders en inburgeraars vaak al werk op Urk. Daar is Urk uniek in.

Tegelijkertijd is de potentie van de gemeente nog groot. Ongeveer 36% van de Urker bevolking is 19 jaar of jonger en betreedt dus in de komen- de twee decennia de arbeidsmarkt. Het is belangrijk om deze mensen voor Urk te behouden en hen de ruimte te geven om zich op Urk te blijven ontwikkelen. Onderwijsmogelijkheden op Urk helpen daarbij.
Aanvullend is het belangrijk om ook de huidige werknemers door te la- ten leren, zodat hun competenties blijven aansluiten op datgene wat de markt van hen vraagt. Het is tot slot van belang om talent naar Urk toe te halen. Te vaak zijn de prachtige bedrijven en de carrièremogelijkheden op Urk onbekend voor buitenstaanders, en vaak wordt Urk als een gesloten gemeenschap gezien. We moeten ons best doen om dat beeld te doorbreken.

Strategische opgaven

Behouden van talent

- Urk beschikt over een grote groep jongeren die de komende jaren de arbeidsmarkt betreedt en steeds beter zijn opgeleid. De nieuwe generatie arbeidskrachten stelt echter andere eisen aan werk en kán die eisen stellen omdat het banenaanbod ruim is. Zij hechten waarde aan autonomie, kijken anders naar de verhouding tussen werk en privé, en zijn bezig met zichzelf doorlopend te ontwikkelen en ontplooien. Ook de generaties die al op de arbeidsmarkt actief zijn kijken steeds sneller om zich heen naar nieuwe mogelijkheden. Tegelijkertijd is het arbeidsethos op Urk van oudsher zeer goed; er wordt hier hard gewerkt. Dat moeten we koesteren en tegelijk oog hebben voor modern werkgeverschap. Het is namelijk belangrijk dat Urk een aantrekkelijke werkplek blijft. Ondernemers en onderwijsinstellingen kunnen daar met ondersteuning van de gemeente stappen in zetten.
- Jongerenhuisvesting is een belangrijke randvoorwaarde om jonge werkenden te kunnen binden aan Urk. Bovendien willen we voor jongeren een aantrekkelijke woonomgeving bieden, met de juiste voorzieningen voor in hun vrije tijd.
- Het is belangrijk om iedereen op de arbeidsmarkt mee te laten doen. Zodat mensen kunnen bijdragen aan de gemeenschap, betrokken zijn en zich kunnen ontwikkelen. Bovendien hebben we iedereen in de krappe arbeidsmarkt hard nodig.

Ontwikkelen van talent

- Een goede aansluiting tussen het onderwijs en de beroepspraktijk helpt bedrijven te groeien en draagt bij aan de ambities van Urk in de visserij, maritieme sector, verduurzaming van de economie, de kenniseconomie en de zorgsector. Bovendien zijn korte lijntjes tussen het onderwijs en de beroepspraktijk nuttig om snel te kunnen schakelen in de snel veranderende arbeidsvraag. Daarom zet de gemeente zich in voor het verbreden van het scholingsaanbod en de opleidingsmogelijkheden toegespitst op de relevante onderwerpen – zoals maritiem, visserij en zorg - voor Urk. Het is belangrijk om jon- geren carrièreperspectief te bieden en een bredere groep professionals de mogelijkheid te geven om zich op Urk te blijven ontwikkelen. Tegelijkertijd versterken we de binding van jongeren met het dorp en het bedrijfsleven, en zorgen we dat hun kennis en kunde op Urk blijft

en wordt benut.

- In het verlengde daarvan is het belangrijk om de samenwerking tussen het lokaal en regionaal onderwijs en het Urker bedrijfsleven te verbeteren, waaronder de techniekssector. Regulier overleg en een bijdrage van het bedrijfsleven aan het onderwijs draagt bij om de (carrière) mogelijkheden op Urk op het netvlies te brengen bij studenten, en andersom helpt het voor het onderwijs om de curricula eigentijds te houden. De gemeente ziet zichzelf als een belangrijke faciliterende partij daarin.
- De capaciteiten die op de arbeidsmarkt worden gevraagd veranderen in hoog tempo. Een goede vooropleiding is steeds vaker niet meer voldoende; werkgevers hebben professionals nodig die zich blijven ontwikkelen en aanpassen aan nieuwe technologieën, ontwikkelingen en wensen vanuit de markt. Daarom zetten we met ondernemers en onderwijspartners in op het vergroten van de mogelijkheden om door te blijven leren. Bijvoorbeeld door het opzetten van bedrijfs- opleidingen; we stimuleren stage- en werkleertrajecten en (innovatief) onderwijs bij bedrijven op locatie. Dat helpt om mensen naar hun volle mogelijkheden te benutten, maar ook om Urk aantrekkelijk te houden voor talent.
- Het is belangrijk om de groep voortijdige schoolverlaters te monitoren en begeleiden naar een passend vervolg. Hierdoor hou- den we zicht op de ontwikkeling en werken we aan het benutten van eenieders potentieel. Het monitoren van de groep voortijdige schoolverlaters, hen begeleiden naar passend werk en werken aan zelfredzaamheid is belangrijk om hen een plek te helpen vinden in de maatschappij.
- Aantrekken van talent
- Voor de Urker arbeidsmarkt geldt: onbekend maakt onbemind. Urk is een verborgen parel. Voor veel mensen is het onbekend dat Urk en haar bedrijven veel te bieden hebben. Dat er in het dorp topspelers zijn gevestigd in de maritieme sector, in de visserij en in andere sec- toren, dat er mooie carrièrekansen liggen en dat mensen doorgaans heel positief zijn als ze Urk daadwerkelijk ervaren hebben. Daarom is het belangrijk om het Urker imago te versterken en uit te dragen; te laten zien wat er gebeurt, wat Urk te bieden heeft en waarom het hier fijn en interessant werken en wonen is.
- De OV-verbinding tussen Urk en de grote onderwijssteden in de regio is niet optimaal. De buslijnen doen er lang over om van Lely- stad en Zwolle op Urk te komen, en dat zorgt ervoor dat Urk voor met name studenten en jongeren niet wordt ervaren als een logische plek voor stages of een startersfunctie. Het is dan ook belangrijk om de OV-bereikbaarheid van Urk vanuit de regio, naar onder meer de werklocaties, te verbeteren. Ook is Urk niet 7 dagen in de week bereikbaar.
- Voldoende huisvesting voor jongeren en jonge gezinnen is tevens van belang voor het aantrekken van talent van elders. De vraag naar personeel is groot en niet enkel op te vangen met Urker inwoners.
- Verschillende bedrijven op Urk zijn afhankelijk van arbeidsmigranten om werkzaamheden te verrichten, maar huisvesting van deze groep is in toenemende mate complex. Bovendien zijn we als gemeen- schap samen verantwoordelijk voor een goede levensstandaard. Het is belangrijk om daar een duurzame oplossing voor te vinden.

Rol van de gemeente

Naast de reguliere werkzaamheden, maakt de gemeente de komende jaren op de volgende manier werk van haar ambities. De wijze waarop dit exact wordt vormgegeven, wordt veelal op projectniveau uitgewerkt:

- De gemeente is betrokken bij de inspanningen die worden gedaan in het kader van de Human Capital Agenda van de provincie en Regio Zwolle, met als doel sneller en efficiënter stappen te kunnen zetten op de grote arbeidsmarktvraagstukken. Veel vraagstukken worden op

dit niveau besproken en opgepakt.

- De gemeente maakt zich hard voor sterk technisch onderwijs en ondersteunt om die reden de ontwikkeling van de Maritieme Campus Urk tot een koploper binnen het maritieme onderwijs in Nederland. Daarbij kijkt de gemeente doorlopend welke manier van ondersteuning passend is.
- De gemeente brengt het bedrijfsleven, onderwijs en aanverwante stakeholders in de regio regelmatig bij elkaar om het onderwijs bij de beroepspraktijk goed op elkaar aan te laten sluiten, en om te werken aan een goed en passend scholingsaanbod voor Urkers. Daarbij gaat het onder meer over beroeps- en hoger onderwijs in de nabijheid en het huisvesten van opleidingen (of dependances daarvan) die goed bij Urk passen, bijvoorbeeld in de richting van de visserij en de maritieme sector.
- De gemeente formuleert in haar gemeentelijk woonbeleid een visie en een plan voor huisvesting van jongeren, jonge gezinnen en arbeidsmigranten. Samen met omliggende gemeenten (voor arbeidsmigranten), corporaties en bouwers werkt de gemeente aan het realiseren van voldoende en goede huisvesting en een aantrekkelijk woonklimaat.
- De gemeente geeft de komende jaren uitvoering aan verschillende al vastgestelde programma's om mensen te begeleiden naar werk en een rol in de gemeenschap. Het gaat in ieder geval over het Programma DURF, het Programma Voortijdige Schoolverlaters en de Aanpak Jongeren in Kwetsbare Posities.
- De gemeente zet een lobby in bij de partners in de OV-aanbestedingen voor het realiseren van een betere en snellere verbinding tussen Urk en Lelystad en Zwolle, bij voorkeur met haltes dichtbij de werklocaties.
- De gemeente neemt deel aan het Regionaal Werkbedrijf Flevoland. In het RWF zijn de gemeenten van Flevoland (m.u.v. Zeewolde), de Provincie, het UWV, het onderwijs, werkgevers- en werknemersvertegenwoordiging, het leerwerkloket en SBB verbonden. Zij werken samen op drie niveaus om arbeidsmarktvraagstukken, met name aangaande de inclusieve arbeidsmarkt, op te pakken.
- De gemeente brengt alle lokale en regionale lopende initiatieven rondom het behouden, ontwikkelen en aantrekken van talent samen en zorgt voor een overzichtelijk aanbod voor ondersteuning voor het Urker bedrijfsleven. Daarbij brengt de gemeente ook de regionale partners, in het bijzonder het Regionaal Werkbedrijf Flevoland, onder de aandacht bij haar eigen ondernemers.
- De gemeente werkt aan de opzet van een Regionaal Werk Centrum waar wordt gewerkt volgens het 'no-wrong-door principe'. Eén loket waar werkgevers, werkzoekenden en werkenden terecht kunnen voor al hun vragen aangaande de inclusieve kant van de arbeids- markt, waarin een leven lang ontwikkelen centraal staat.
- De gemeente blijft zich via het Werkgeversservicepunt 'Urk Werkt' inzetten om mensen met een beperking deel te laten nemen aan de arbeidsmarkt, werkgevers en werknemers dichter bij elkaar te bren- gen en werkgevers te helpen om aan hun Social Return on Investment-verplichting te voldoen.

Rol van stakeholders

Naast het reguliere contact, hoopt de gemeente de komende jaren in ieder geval op de volgende betrokkenheid van verschillende stakeholders in het realiseren van de hiervoor genoemde ambities:

- Ondernemers zetten zich in voor goed, modern en inclusief werkgeverschap en (her)scholing, en ruimte bieden voor het opleiden en vastleggen van herintreders, zijinstromers en inburgeraars.
- Ondernemers(kringen) delen met elkaar succesverhalen – bijvoorbeeld over goed werkgeverschap, aantrekken van stagiairs en carrièremogelijkheden – zodat zij onderling van elkaar kunnen leren.
- Ondernemers en onderwijspartners denken mee over het verbreden van het onderwijsaanbod op Urk. De gemeente kan hier niet dwingen, dus er moet gezamenlijk worden gezocht naar haalbare, realistische mogelijkheden hiertoe.
- In verlengde van bovenstaande zoekt het bedrijfsleven mogelijkheden op om de samenwerking met het onderwijs meer vorm te geven. Het doel hierbij is om opleidingen beter aan te laten sluiten op de arbeidsmarkt en tegelijkertijd in gezamenlijkheid te werken aan de vraagstukken die er in de samenleving te vinden zijn. Dit vraagt om aanpassing van curricula in het onderwijs, maar ook om bedrijven die hierin het gemeenschappelijke belang zoeken.

Transitie en innovatie

Ambitie

De energietransitie, digitalisering, robotisering en de overgang naar een circulaire economie veranderen de maatschappij en economie in een hoog tempo. Deze uitdagingen zetten aan tot een nieuwe manier van denken en doen. Daarbij worden bedrijven door Europese en landelijke wet- en regelgeving ook steeds meer gestuurd. Denk bijvoorbeeld aan de Europese verplichting voor bedrijven om te rapporteren over hun impact op het klimaat en de maatschappij, de steeds verdergaande wetgeving die verplicht tot duurzaam bouwen, de strengere richtlijnen voor bank- financieringen en de vele aanbestedingen in de markt die duurzaamheid en circulariteit in steeds grotere mate meenemen. Onder aan de streep gaat het over concurrentiekracht: voor een sterke economische positie op de lange termijn moeten we met zijn allen actief aan de slag met deze ontwikkelingen.

Uitdaging: ondernemen in transitie

Vier economische en maatschappelijke megatrends, zullen de komende jaren een aanzienlijk effect hebben op de manier van ondernemen op Urk. Dat zijn:

- De transitie van een lineaire- naar een circulaire economie
- De toenemende impact van energie- en klimaatvraagstukken
- De digitalisering en robotisering van maatschappij en bedrijfsprocessen
- De transitie in ‘voedselvoorziening op zee’

Kijkend naar de huidige economische structuur van Urk, verwachten we dat er zich een grote opgave voordoet in de maritieme sector, de visserij en het (lokale) mkb: hoe blijven zij concurrerend in veranderende marktomstandigheden? Hoe verwachten zij bedrijfsprocessen en bebouwing te verduurzamen? Wat voor menskracht is richting de toekomst nodig als gevolg van digitalisering en robotisering? En, op wat voor wijze kan het visserijcluster op Urk groeien en de concurrentiepositie wereldwijd bestendigen. De transities vergen innovatief vermogen en samenwerking van bedrijven onderling en in de keten.

We moeten ons best doen om het bedrijfsleven maximaal te onder- steunen binnen onze mogelijkheden. Daarmee houden we Urk leefbaar en economisch sterk voor onze kinderen en kleinkinderen. De gemeen- te werkt hierbij vanuit de traditie van rentmeesterschap en daadkracht aan een duurzaam Urk.

Strategische opgaven

Samenwerken om te innoveren

- In de digitalisering, robotisering, verduurzaming en circulaire transitie van bedrijven wordt nog veel individueel opgetrokken, maar het delen van kennis en samen met ketenpartners en buren investeren in innovatie helpt juist om snel en efficiënt stappen te maken. De gemeente initieert, stimuleert en faciliteert daarom kennisdeling en -ontwikkeling, innovatie en samenwerking tussen partijen omtrent digitalisering, robotisering, verduurzaming en de circulaire economie. Dat doet zij in een nauwe samenwerking met de ondernemerskringen. Het belang van samenwerken en kennisdelen in netwerken is er voor alle, maar in het bijzonder voor kleinere mkb-ondernemers. Zij hebben vaak weinig tijd hebben maar via lokale en regionale verenigingen en netwerken cruciale kennis en contacten kunnen opdoen.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen ondersteunen

- Bedrijven kunnen een belangrijke rol pakken voor de gemeenschap en de brede welvaart op Urk door duurzaam te werken en maat- schappelijk verantwoord te ondernemen. Daar hebben ondernemers dan ook zelf een grote maatschappelijk verantwoordelijkheid. Tegelijkertijd zijn we ons ervan bewust dat er door ondernemers ook een zakelijke afweging gemaakt wordt. Daarom is het belangrijk om ondernemers ook te ondersteunen bij een keuze om duurzaam te werken en maatschappelijk verantwoord te ondernemen, en hen daar iets voor terug te geven. Bijvoorbeeld door extra zichtbaarheid voor hen te creëren en door maatschappelijke verdiensten te kunnen benutten als kracht bij het binnenhalen van nieuwe opdrachten. Daarmee wordt het voor hen extra aantrekkelijk om de stap te zetten.

Rol van de gemeente

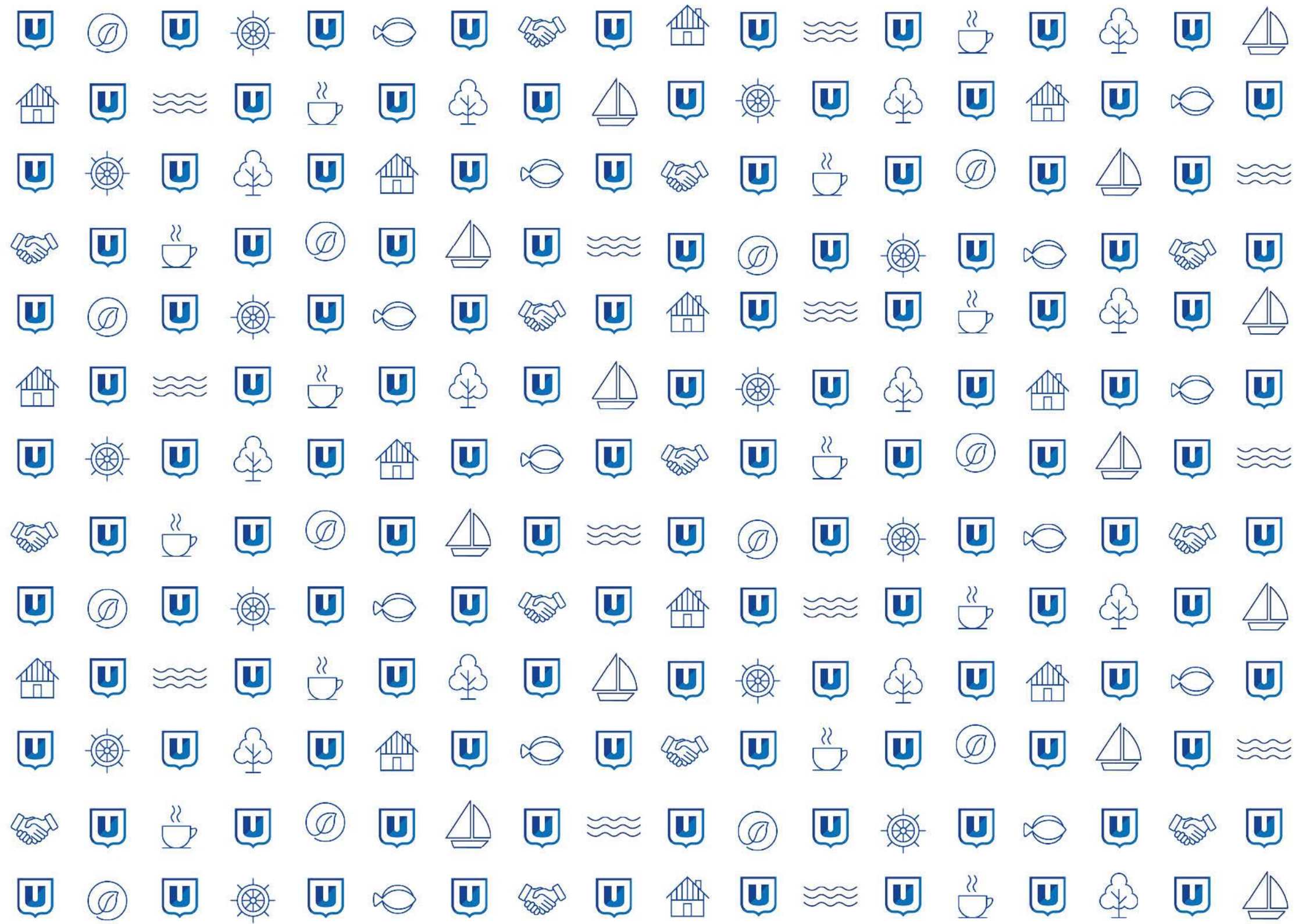
Naast de reguliere werkzaamheden, maakt de gemeente de komende jaren op de volgende manier werk van haar ambities. De wijze waarop dit exact wordt vormgegeven, wordt veelal op projectniveau uitgewerkt:

- De gemeente stimuleert clustervorming van kansrijke en sterke sec- toren via een stimuleringsregeling, die de economie en onderlinge samenwerking op een hoger plan brengt en daarmee toekomstbestendig maakt
- De gemeente draagt bij aan- en/of faciliteert thematische net- werk- en inhoudelijke bijeenkomsten die worden georganiseerd door Horizon Flevoland, Kennispoort Regio Zwolle en/of de onder- nemerskringen (bv. de BKU, VVU en Urk Maritime). Bijvoorbeeld rondom circulariteit, duurzaamheid en innovatie om kennis te delen, lokale ervaringen uit te wisselen en regelingen/subsidies te belichten.
- De gemeente besteedt (waar mogelijk) lokaal aan en scoort daarbij op ‘social return’, maatschappelijke betrokkenheid en duurzaamheid.
- De gemeente inventariseert mogelijkheden om ondernemers te helpen bij het verzilveren van hun sociale bijdrage in zichtbaarheid voor klanten en andere businessvoordelen, bijvoorbeeld door hen te voorzien van een keurmerk of certificering.

Rol van stakeholders

Naast het reguliere contact, hoopt de gemeente de komende jaren in ieder geval op de volgende betrokkenheid van verschillende stakeholders in het realiseren van de hiervoor genoemde ambities:

- Ondernemers(vertegenwoordigingen) die tijd en geld investeren in digitalisering, robotisering, verduurzaming, de circulaire economie, maatschappelijk verantwoord ondernemen en de lokale kennisuitwisseling hieromtrent. Het ontbreekt de gemeente aan instrumenten om dit af te dwingen en de gemeente wil deze rol ook niet aannemen, en daarom doet zij een beroep op de maatschappelijke betrokkenheid van eenieder.

Colofon

Omgevingsprogramma economie gemeente Urk
Mei 2025

Adviseurs: Stec

Gemeente Urk
Singel 9 8321GT
Urk

www.urk.nl ondernemen@urk.nl

gemeente | Urk